LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
Kopija 5c

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 210 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Rugsėjo-Sept. 10, 1947 ★ ★ ★ Metai XXXVII. Dienraščio XXIX.

Kriokalai

Vyskupai ir Politika.
Žudo Save ir Bažnyčią.
Disciplina iš Viršaus.
Mokyklos ir Mokyklos.
Tėvų ir Mokytojų Atsakomybė.
Rašo A. BIMBA

Klerikalinėje spaudoje garsiai ir gailiai apverkiamas Lietuvos arkivyskupų ir vyskupų likimas. Jų belikę mažai. Jai pavykę sužinoti, kad jau ir Vilniaus arkivyskupas Reinis tapęs suimtas ir dingęs!

Aišku, kad jeigu suimtas, tai nėra dingęs.

Jeigu arkivyskupas Reinis yra suimtas, tai prieš jį yra rimti ir sunkūs kaltinimai.

★ ★ ★

Kai aš buvau Lietuvoje, plačiai teiravausi apie bažnyčios santykius su valstybe. Vienas dalykas man buvo aiškus: Lietuvos aukštoji dvasiškija dar nebuvo susitaikius su tuo istoriniu faktu, kad bažnyčia atskirta nuo valstybės, kad iš bažnyčios politika turi eiti laukan, kad religijos laisvė nereiškia dvasiškijai laisvės paversti bažnyčias prieštarybinių suokalbių lizdais.

★ ★ ★

Arkivyskupams ir vyskupams buvo puikiai žinomi tūlų kunigų ir vienuolių ryšiai su fašistiniais banditais. O valdžios žmonėms, aišku, buvo puikiai žinomi aukštosios dvasiškijos ryšiai su tais kunigais.

Žmonės sakydavo: Jeigu mūsų dvasiškija neateis į protą, pražudys bažnyčią ir save. Argi gali valstybė toleruoti tokią padėtį, kurioje bažnyčia paverčiama prieš-valstybinės veiklos tvirtove?

★ ★ ★

Visam svietui puikiai žinoma katalikų bažnyčios dvasiškijoje disciplina. Arkivyskupo bei vyskupo įsakymas yra verstinas visai žemajai dvasiškijai. Įsivaizduokime, kiek žalos ir bėdos gali padaryti jaunai valstybei toji vyskupija, kurios vyskupas vadovauja fašistiniams banditams!

★ ★ ★

Tūli Lietuvos vienuolynai, pasirodo, taip pat buvo paversti fašistinio banditizmo centrais. S. Bostono Darbininkas (rugs. 5 d.) teigia, kad fašistinius banditus glausti ir globoti "Tėvams Pranciškonams tik garbę daro." Betgi aišku, kad jokia valstybė negali tokios garbės pripažinti. Štai ir susikirtimas.

Darbininko redaktoriai negali nežinoti, kad tokiam susikirtime kunigai ir vyskupai nebus paglostyti.

★ ★ ★

Man atrodo šitaip: Lietuvos bažnyčiai yra tik viena išeitis: tuojau ir ant visados sutraukyti visus ryšius su fašistiniu banditizmu, apsivalyti nuo kunigų ir vyskupų, kurie vadovauja banditams, greitai ir griežtai sutapti su tąja mintimi, kad bažnyčia atskirta nuo valstybės, kad bažnyčia turi būti tik maldų ir ceremonijų vieta, o nė politinės priešvalstybinės veiklos lizdu.

★ ★ ★

So. Bostono Darbininkas įtikinėja savo skaitytojus, kad viešosios mokyklos yra kur kas prastesnės už parapijines mokyklas. Viešosios mokyklos atliekančios tik vieną darbą, atseit, išlavinančios vaikų protą, o jų auklėjimą "palieka tėvams, arba vaikų globotojams." Tuo tarpu, girdi, bažnytinės mokyklos ir protą išlavina ir vaikus išauklėja. Tėvams vaikų auklėjimas neberūpi!

★ ★ ★

Tai, žinoma, nesąmonė. Jokia mokykla negali pavaduoti tėvų vaidmens ir atsakomybės. Labai sunkiai nusideda prieš vaikus ir visuomenę tokia mokykla, kuri paneigia tėvų vaidmenį.

★ ★ ★

Pagaliau, man atrodo, kad čia Darbininko redaktorius smarkiai nusideda prieš visą katalikų bažnyčios šeimos doktriną. Toji doktrina griežčiausiai pasmerkia kiekvieną sąjudį, kuris sako, kad valstybė ir mokykla turi pasiimti daugiau atsakomybės už vaikų auklėjimą. Tai esąs griovimas šeimos pagrindų.

Katalikų bažnyčios dvasiškija juk griežčiausiai kovoja prieš įstatymais draudimą nepilnamečių darbo, nes tai, sako, paneigią tėvų laisvę su savo vaikais elgtis taip, kaip jie nori. O dabar, matote, Darbininkas džiaugiasi, kad parapijinė mokykla paliuosuoja tėvus nuo vaikų auklėjimo atsakomybės.

Graikijos Valdovai Žudys Pasidavėlius, Įspėja Partizanai

Sofulio-Monarchistų Valdžios Žadama Amnestija Yra Tik Mirties Spąstai, Kaip Perspėjo Partizanų Vadai

Athenai.—Naujasis Graikijos premjeras, neva liberalas Themistoklis Sofulis sakė seimui, kad jo valdžia "duos amnestiją (bausmių dovanojimą) visiems partizanams, kurie kuo greičiausiai pasiduos." O prižiūrėti, kaip amnestija bus vykdoma, jis ketino pakviesti tarptautinę komisiją. Nepasiduodančius gi jis grūmojo be pasigailėjimo sutriuškinti.

Mirties Spąstai

Partizanų radijas, atsiliepdamas į Sofulio "atlaidos" prižadus, pareiškė: **Kurie pasiduotų, eidami į tuos amnestijos spąstus, tie būtų nužudyti, įkalinti, mušami ir kitaip budeliuojami. "Mes todėl gurban numesime šią amnestiją, kaip ir pirmesniąją. Dabartinis neva amnestijos žadėjimas reiškia tik pilietinio karo pasmarkinimą."**

Kas liečia premjerą Sofulį, tai jis "turi liberalo veidą, bet **monarchisto-fašistinę Tsaldario širdį," sakė partizanų radijas.**

Italijos Klerikalai Prašo $2,500,000,000 Prieš "Raudonuosius"

Roma. — Klerikalai Italijos valdininkai sako, jiem reikėtų pustrečio biliono dolerių paskolos iš Amerikos pagal Marshallo planą iki 1952 metų. Jeigu Italija gautų tiek paramos, tai girdi, pilnai atkurtų savo ūkį ir pramonę. Bet jei Amerika nepaskubės su gausinga parama, tai komunistai ir kiti kairieji galėsią paimt valdžia į savo rankas, kaip gąsdina Italijos valdovai amerikonus. Jie priminė, jog tik amerikiniai milionai apsaugojo Italiją nuo "raudonųjų" valdžios netolimoj praeityj.

Šerifas Muše ir Spardė CIO Unijos Advokatą

Corpus Christi. Tex. — Šerifas John B. Harnev mušė ir laukan iš savo raštinės išspyrė CIO unijos advokatą Hermana Wrighta, kuomet advokatas su Žibalo Darbininku Unijos sekretorium atėjo prašyti, kad šerifas atimtų automatinius šautuvus iš streiklaužių. Unijos advokatas areštavo šerifą už užpuolima. Šerifas, paleistas po $500 kaucija iki teismo, gyrėsi: "Aš daviau jam, kaip šuniui."

INDUSU-MAHOMETONU SKERDYNĖS

New Delhi, Indija. — Indusai-sikhai užpuolė staptelėjusį traukinį, kuriuom važiavo bėgliai mahometonai. Užpuolikai papjovė ir kitaip iššudė 50 mahometonų. O mahometonai savo srityje Pakistane paskerdė dar porą tuzinų indusų.

Komunistas Anglų Mainierių Vadas Šaukia Juos Darban

London. — Anglijos Mainierių Unijos sekretorius Arthur Horner, komunistas, šaukė grįžti darban 43,000 angliakasių, streikuojančių be unijos užgyrimo. Horneris priminė jiems, kad valdžia ir Anglies Tarvba žadėio įvesti mainieriams penkiu dienų darbo savaite vietoj pusšeštos dienos, jeigu jie per 5 dienas iškas tiek pat anglies ar daugiau. Dabartinis gi streikas taip mažina anglies gamybą, kad mainieriai gali prarasti pageidaujamą darbo savaitės sutrumpinimą, kaip persergėjo Horneris.

Jisai kartu įspėjo, kad jei ateinančią žiemą taip trūks anglies, kaip praeitą, tai galės, girdi, sugriūti darbiečių-socialistų valdžia.

Teisėjas Užgyrė Priesaiką Unijom prieš Komunistus

Fort Worth, Tex. — Federalis apskrities teisėjas T. W. Davidson užgyrė tą Tafto-Hartley'o įstatymo posmą, kuris reikalauja, kad visi unijos viršininkai prisiektų, jog jie nėra komunistai ir nieko bendra neturi su palankiomis komunistams organizacijomis. Teisėjas pareiškė, kad tokia priesaika "sutinka su Jung. Valstijų Konstitucija."

Taip jisai išsprendė CIO Žibalo Darbininkų Unijos bylą prieš valdinę Darbo Santykių Tarybą. Unijos vadai skundė šią tarybą už tai, kad taryba atsisakė skaityt darbininkų balsus. Balsavimai buvo dėl to, kokią uniją jie pasirenka, kaip savo atstovę. Teisėjas atmetė skundą, nes jeigu unijos viršininkai neprisiekia prieš komunistus, tai valdinė Darbo Santykių Taryba, pagal Tafto-Hartley'o įstatymą, atsisako nuo bet kokių patarnavimų unijai.

ELEKTRININKŲ UNIJA DAUG LAIMĖJO PER METUS

New York. — CIO Elektrininku Radijo Darbininkų ir Mašinistų Unija per paskutinius 12 mėnesių gavo 29 nuošimčius daugiau narių. Dabar jai priklauso 600,000 darbininkų, turinčių uniines sutartis su kompanijomis. Ši unija augo, nepaisant priešų riksmų, kad ja, girdi, "valdo raudonieji."

CIO Elektrininkų Unijos pirmininkas Albertas J. Fitzgerald raportuoja tokius laimėjimus nuo pernai rudens iki šiol:

Tuo laikotarpiu išgauta unijos nariams viso apie $200,000,000 daugiau algos, tris kartus daugiau apmokamų nacionalių švenčiu ir 20 sykių daugiau apmokamų atostogų savaičių, negu pirmesniais metais.

Per paskutinius 12 mėnesių ši unija padarė sutartis su 1,536 dirbyklomis, tai yra 161 daugiau, negu metais pirmiau.

Rugsėjo 22-26 d. Bostone įvyks Elektrininku Unijos suvažiavimas, kuriame dalyvaus apie 1,000 delegatų iš visos šalies. Tarp jų bus dar pirmą kartą delegatai iš tokiu pietinių valstijų, kaip North Carolina ir Virginia.

Streikuoja Milionas Italų Ūkio Darbininkų

Roma. — Sustreikavo 1,000.000 lauko ūkio darbininku Po klonvje, derlingoj Italijos srityje. Streikas plečiasi ir į kitas provincijas.

Reggio Calabrijoj paskelbtas visuotinas darbininkų streikas 24 valandom.

Rugs. 20 d. šaukiama protesto susirinkimai visuose Italijos miestuose ir kaimuose prieš de Gasperio valdžią dėl to, kad ji nenumuša kainų.

New York. — Wall St. šėrai dar pasmuko žemyn.

Partizanai Atakuoja Graikų Monarchistus

Athenai. — Graikų partizanai padarė keturias smarkias atakas prieš Graikijos monarchistu kariuomene. Be kitko, jie susprogdino monarchistu traukinį tarp Salonikos ir Turkijos rubežiaus ir perkirto valdžiai susisiekimus su turkais toj srityj. Partizanai laimėjo kelis mūšius prieš monarchistus šiaurėje, vidurinėje ir pietinėje Graikijoje.

New Delhi, Indija. —Teigiama, kad vien šiame mieste indusai išskerdė 10,000 mahometonų.

Palestinos Arabai Grūmoja Karu prieš Jungt. Tautų Planą

Jungtinių Tautų Komisija Įkaltino Karinę Anglų Valdžią Ir Pasiūlė Padalint Palestiną į Žydų ir Arabų Kraštus

Lake Success, N. Y. — Aukštasis Palestinos Arabų Komitetas atsiuntė Jungt. Tautoms protestą prieš tokius to krašto pertvarkymus, kokius pasiūlė specialė Jungt. Tautų Komisija Palestinai Tyrinėti. Jeigu komisijos planai bus vykdomi, tai arabų vadai grūmoja "iki paskutinio vyro kovoti, kad išlaikytų Palestiną kaip arabišką šalį." Sykiu jie įspėja, kad iš jų kovos Palestinoj galėsiąs išsivystyti Trečias pasaulinis karas.

Komisija savo raporte iš Palestinos tyrinėjimų apkaltino Angliją už pusiaukarinio režimo palaikymą Palestinoje ir už nedavimą palestiniečiams savivaldybės. Komisijos dauguma patarė paskirstyti Palestiną į arabišką ir žydišką "valstybes", o Jeruzalę su apylinke laikyti Jungt. Tautų valdyboje. Komisijos mažuma siūlė įvesti savivaldiškas žydų ir arabų sritis, kurios, tačiaus, **turėtų būti sujungtos federaliais ryšiais į vieną valstybę.**

Amerikinis Laivas "Sekmingai" Iššovė Nacių Rakietą V-2

Washington. — Nuo didelio Amerikos lėktuvlaivio Midway buvo pirmą sykį "sekmingai" iššauta vokiečių rakieta V-2. Ta keturiolikos tonų rakieta palėkė tik 6 mylias ir susprogo. Bet bandymas laikomas pavykusiu todėl, kad pasirodė galima laidyti tokias rakietas nuo laivų. Iki šiol jos buvo laidomos tik nuo pastovių platformų ant žemės.

Amerikonai yra pasigrobę daug V-2 rakietų nuo vokiečių. Laidant jas nuo žemės New Mexico valstijoj, kai kurios rakietos kilo iki 85 mylių aukštyn ir lėkė iki 114 mylių tolyn. Menama, kad ir nuo laivų bus galima "šaudyti" V-2 rakietas 100 mylių ar toliau, ypač kai amerikonai jas patobulins.

Anglų Kariai Žiauriai Išmušė Deportuotus Žydus iš Laivų

Hamburg. — Anglų kareiviai buožėmis ir kitais įnagiais išmušė paskutinius "besėdinčius" žydus iš laivo. Jie žvėriškai trankė laukan laiptais žemyn vyrus, moteris ir vaikus, kaip rašo Associated Press. Daug žydų sukruvinta. Trys tuzinai vyrų ir moterų į ligoninę nuvežta. Kiti žydai sugrųsti į traukinius ir išvežti į koncentracijos stovyklą Vokietijoj. Tie žydai, viso 4,400, buvo suimti, beplaukiant jiems Exodus laivu į Palestiną. Trys anglų laivai, pagaliaus, deportavo juos Vokietijon.

Sen. Kilgore Reikalauja Atsteigt Kainų Kontrolę

Washington. — Pažangus demokratas senatorius H. Kilgore pareiškė, jog turi būti vėl ivesta kainų kontrolė, norint suvaldyt pelnagrobius. Jeigu bus sušaukta nepaprasta kongreso sesija dėl Marshallo plano vakarinei Europai, Kilgore reikalaus, kad kongresas atgaivintų ir kainų kontrolę, kaip jis sakė reporteriams. Jisai smerkė Nacionalį Fabrikantų Susivienijimą už nuolatinį reikmenų brangimą.

PRIEŠ MONOPOLINĘ ATOMŲ JĖGOS KONTROLĘ

Lake Success, N. Y. — Sovietų ir Lenkijos atstovai balsavo prieš Amerikos planą atominei jėgai kontroliuoti pasaulyje. Nes šis planas leidžia Amerikai daugiau atom-bombų gamintis, kuomet kitur atominė jėga bus pažabojama. Bet didžioji dauguma Jung. Tautų Atominės Komisijos užgyrė amerikinį planą.

PALESTINA IR JOS GYVENTOJAI

Palestina turi tik 10,000 ketvirtainių mylių ploto. Joje gyvena 1,203,000 arabų, 608,000 žydų ir 35,000 kitataučių.

KAIP VAGIA CHIANG KAI-SHEKO KARININKAI

Shanghai, Chinija. — Prez. Trumano pasiuntinys generolas Wedemeyer tik žodžiu kitu pasakė, jog Chiang Kai-sheko valdžioje vyrauja betvarkė ir suktybės.

Dabar New Yorko Posto korespondentas R. P. Martin parodo, kaip Chiango lakūnų oficieriai vagia ir plėšikauja:

Kapitonai ir kiti karininkai gabena lėktuvais civilius keleivius ir krovinius, o mokesti už tai jie sau pasiima. Kadangi geležinkeliai suirę bei partizanų perkirsti, tai oficieriai kuopiasi krūvas pinigų už civilių lėkdinimą kariniais valdžios lėktuvais.

Tas korespondentas tvirtina, kad oficieriai tik tada oru gabena kareivius į frontą prieš komunistus, kada negauna piningingų privačių keleiviu.

Karininkai kontroliuoja beveik visas Chinijos lėktuvu aikštes, apart keleto prekiniu stočių. Taigi ir civiliai lėktuvai turi naudotis karinėmis aikštėmis. Bet jeigu civilis lėktuvas nesumoka dideliu kyšiu, tai oficieriai neleidžia jam nuo aikštės pakilti.

Kartais civilis lėktuvas pavojuje būna priverstas nusileisti i tokią aikštę. Tuomet oficieriai užgrėbia lėktuvą ir išreikalauja iki 4,000 amerikinių dolerių už paleidimą.

Skuta Amerikonus

Chinijos valdžia buvo davus amerikonam UNRRA pareigūnam teisę turėti savus lėktuvus ir jais gabenti tam tikrus keleivius. Bet chinų oficieriai uždraudė tiem lėktuvam nusileisti į karines aikštes. Paskui jie neva priėmė amerikinius lėktuvus; užtat jie šitaip engė amerikonų keleivius. Eina žmogus i aikštę, jau nusipirkęs bilietą skridimui. Chinų oficieriai pastoja jam kelią ir reikalauja dar du kartu daugiau sumokėti. O jeigu keleivis nesumoka, tai jie neleidžia jam nė kojos įkelti į lėktuvų aikštę.

Jeigu lėktuvo bake iš vakaro yra gazolino, tai aikštės mechanikai naktį išvagia gazoliną ir parduoda juodosios rinkos biznieriams.

Vienas lėktuvas per mėnesį visai nepakilo nuo aikštės, bet tuo laiku reikėjo jam įdėti 11 naujų "karburyterių" — kai tik vieni įdeda karburyterį, tuoj kiti ir pavagia.

Shanghajaus sandėlyje prieš pusmetį buvo laikoma kariniams lėktuvams dalių už 10 milionų dolerių. Pusė tų dalių jau išvogta ir juodajai rinkai parduota.

(Bet tai dar mažmožiai, lyginti su tuo, kaip vagia aukštieji Chiang Kai-sheko valdininkai, jo giminės-ministrai ir armijos vadai.)

Washington. — Republikonas senatorius Taftas priešinasi specialės kongreso sesijos šaukimui.

Nanking, Chinija.— Chiang Kai-sheko valdžia skelbia, kad jos armija, girdi, apsupus chinų komunistus tie Hankowu ir "daug jų suėmus."

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. —:— Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNIŠKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Anglijoje Leidžiama Fašizmui Veistis

Žinių agentūros "Ona" korespondentas Denis Plimmer rašo apie keistą padėtį šių dienų Anglijoje. Vis drąsiau ir drąsiau Londone ir kituose Anglijos miestuose fašizmas kelia galvą ir grūmoja teroru. Dažnai jis užtinkąs iškabų ir ant sienų užrašų "Hail Mosley!" O Mosley yra fašistų vadas Anglijoje.

Anglijos fašistai atvirai agituoja, kad Vokietija būtų atsteigta ir apginkluota, kad būtų sudaryta Vokietijos-Anglijos-Amerikos sąjunga karui prieš Rusiją. Jų kalbėtojai sako gatvėse prakalbas ir šaukia: "Mes esame fašistai ir mes tuomi didžiuojamiesi!"

Plimmer sako, kad Anglijos spaudoje plačiai susirūpinta fašistinio sąjudžio pakilimu ir įsidrąsinimu, tuo tarpu Anglijos darbiečių valdžia tyli ir nieko prieš fašistus nesako. Nepaisant plataus masinio spaudimo, vidaus reikalų sekretorius ponas Ede nė piršto nejudina prieš fašistus ir jų piktus kurstymus. Valdžios tylėjimą ir savo neveiklumą jis teisina "žodžio ir susirinkimų laisve."

Anglijos Darbo Unijų Kongresas, šiomis dienomis įvykęs, pabrėžė fašizmo pavojų ir reikalavo, kad valdžia imtųsi žiūrėjus pro pirštus.

Ar darbiečių valdžia taip ir leis fašizmui įsigalėti? Plimmer mano, kad tūli darbiečiai jau piktinasi valdžios nerangumu ir žada šį reikalą iškelti parlamente. Anglai, kurie tiek kentėjo ir kraujo praliejo kovoje su fašizmu, girdi, ilgainiui susipras ir neleis jam įsigalėti Anglijoje.

Legijonieriai ir Komunizmas

Amerikos Legijono konvencija priėmė ilgą rezoliuciją, kurioje jie pasmerkia komunizmą ir komunistus. Joje jie reikalauja, kad Kongresas įstatymais uždraustų Komunistų Partiją, tai yra, paverstų ją nelegališka organizacija. Komunizmas esąs nesuderinamas su Amerikos sistema ir gyvenimo būdu.

Reikia, tačiau, štai kas pasakyti. Visoje toje konvencijoje gal tik vienas kitas buvo užkliuvęs darbininkas arba darbo farmerys. Antra, iš penkių dešimčių tūkstančių suvažiavusių "delegatų" rezoliucijų priėmimo sesijoje nedalyvavo nei du nuošimčiai. Visos rezoliucijos buvo saujelės vadų parašytos ir mažos grupelės priimtos.

Komercinėje spaudoje buvo plačiai komentuojama Legijono rezoliucija prieš komunizmą. Daugumai laikraščių labai patinka, kad legijonieriai pasmerkė komunistus. Tačiau ne visi jie sutinka su jų pasiūlymu Komunistų Partiją nuvaryti į nelegalų, pogrindinį gyvenimą. Tai, girdi, būtų klaida ir iš tos klaidos naudos turėtų tiktai patys komunistai.

Tą mintį labai griežtai išdėsto Harold L. Ickes, Roosevelto laikais buvęs vidaus reikalų sekretorius, menševikiško tipo liberalas ir New York Post kolumnistas. Jis rašo:

"Amerikos Legijonas savo paskutinėje konvencijoje priėmė rezoliuciją, kuri faktinai siūlo pagelbėt komunizmui plėtotis. Kas keisčiausia, tai kad Legijono delegatai vienbalsiai buvo komunizmui priešingi.

"Bet jų rezoliucija, rekomenduojanti uždrausti Komunistų Partiją, jei būtų pravesta gyveniman, tiktai pakstintų tą ideologiją ir padarytų ją tūkstantį sykių pavojingesne, negu ji yra šiandien.

"Bandymas nuslopinti idėją, nepaisant kaip toji idėja būtų klaidinga, visuomet atneša priešingus rezultatus. Atrodo, kad legijonieriai neskaitė istorijos, kad ją suprasti... Juk seniai yra visiems žinoma, kad idėjas užmušti kulkomis negalima. Legijonieriai, kurie neapgalvoję priėmė minėtąją rezoliuciją, galėjo pasiklausti valstybės sekretoriaus Marshall, arba generolo Wedemeyer, jau nekalbant apie kitų patyrimus ir numatymus, kurie būtų galėję jiems paaiškinti, jog vienintėlis būdas sekmingai kovoti su komunizmu, tai pagerinti ekonomines ir socialines sąlygas, kurios skatina komunizmą augti" (N. Y. Post, rugs. 8 d.).

Be to, ponas Ickes drąsina legijonierius ir visus, kurie nebegali miegoti dėl komunizmo, kad nei Amerikoje, nei kur kitur nereikią komunizmo ir komunistų bijoti. Jų esą mažai ir jiems bujoti nesą galimybės. Apart Sovietų Sąjungos, niekur kitur komunizmas nesąs masiniai prigijęs. Visur, kur tik buvę balsavimai, komunistai tepešę nuo 18 iki 25 nuoš. balsų.

Iš to, kas čia pono Ickes pasakyta, matosi, kad tarpe jo ir reakcinių legijonierių skirtumas yra tik tame, kad jis nesutinka su jų siūlomais kovos būdais. O visgi gerai, kad Ickes išstoja prieš legijonierių neapgalvotą ir pavojingą rezoliuciją. Nors jis teigia, kad komunistai patys trokštą maršuoti į pogrindinį gyvenimą ir tapti kankiniais už savo idėjas, bet netenka abejoti, kad komunistai jam bus dėkingi už pasmerkimą minėtos rezoliucijos. Tik dabar, mums atrodo, Ickes gali būti bile kada reakcijonierių apšauktas komunistų agentu. Tie patys legijonieriai, reikia manyti, Ickesui nepadėkavos už jo gilią tėvišką patarimą apgalvotai pastudijuoti istoriją ir su panašiomis rezoliucijomis ateityje svieto nejuokinti ir komunizmui "netalkininkauti."

Kas Ką Rašo ir Šako

ATŠALO KOJAS

Kanadiškis Liaudies Balsas rašo:

Ontarijos provincijos ir federalės valdžios literatūra Anglijoj ir atstovai suagitavo nemažą skaičių anglų. Jie pradėjo išsiparduoti ir orlaiviais lėkti Kanadon. Jie manė, kad čia tikrai bus rojus. Įsivaizdinkit, kokį rojų jie įsivaizdavo, jei metė darbus su $44.00 į savaitę, pardavė namus ir bėgo Kanadon. Viena moteris uždirbdavo net $80.00 į savaitę Anglijoj, bet paliko savo darbą ir atvyko į Kanadą.

Dar maža dalis tų 7,000, kurie turėjo pribūti Kanadon iki rudenio, pasiekė Kanadą, bet jau prasideda emigracija atgal. Net keli pasirengę grįžti. Visa eilė perspėjo tuos, kurie dar namie, kad pirma gerai apsigalvotų. Čia jie nesurado to rojaus, kuris buvo piešiamas. Jie negali gauti darbų su tokiu pat atlyginimu, kokį gaudavo sename krašte. O su butais tiesiog skandalas. Nekurie tebėra salveišių prieglaudose.

Tenka patirti, kad reiškiasi nusivylimas ir tarp tų, kurie atvyko iš Vokietijos. Buvę karininkai, valdininkai dabar turi dirbti miškuose, kur nėra kultūrinio veikimo, socialio užsiėmimo. Darbas, valgis ir miegas. Žmogus atskirtas nuo civilizacijos.

Bus žmonių, kurie sakys, kad negražu kalbėti prieš emigravimą Kanadon. Mums atrodo, kad dar negražiau apgaudinėti žmones, vilioti prižadais, kurių nemanoma išpildyti. Žmonės, vykstą Kanadon, turi žinoti visas sąlygas. Ypatingai jie turi žinoti butų padėtį. Koks žmogui išrokavimas vykti Kanadon, o paskui neturėti vietos, kur gyventi. Miestuose šiuo metu šeimynai yra tiesiog neįmanoma gauti butus. Pavienių kambarių dar galima gauti, bet šeimyna į vieną kambarį negali sutilpti, ypač kai ji iš kelių narių.

Imigracijos autoritetai, kurie priima emigrantus, turėtų aiškiai pasakyti, kad jeigu žmonės važiuoja ant farmų, tai ir turi važiuoti tenai, nes jeigu neketina ant farmų dirbti, tai gali patekti į apgailėtiną padėtį. Ypač su šeimynomis ir senesnio amžiaus žmonėms reikia turėti atsargumą.

BAŽNYTINIAI ŠAUKIA TAIKOS KONGRESĄ

The Church Peace Union (Bažnytinės Taikos Sąjunga) mums praneša, kad 1948 m. spalių mėn. 23-27 d. Bostone yra šaukiamas Pasaulio Religinių Žmonių Kongresas Jungtin. Tautoms paremti ir pasaulyje taikai palaikyti.

Į kongresą yra šaukiama visokių tikybų, visokių sektų žmonės: budistai, konfucionistai, krikščionys, mahometonai, šintoistai, zaratustristai, bahaistai, theosophistai, žydai, hinduistai ir kt.

Kiekvienas, atvykęs į kongresą, turės pilną balsą ir bus lygiai traktuojamas; niekam nebus primetama, kad jo religija "negera", — visos religijos bus traktuojamos lygiai.

Taip skelbia atsišaukimas.

Kaip matome, atsišaukimas yra išleistas daugiau negu vieneriais metais prieš kongresą, kuriame bus siekiasi įkurti tarptautinė visokių tikybinių žmonių organizacija taikai palaikyti.

Po atsišaukimu pasirašo The Church Peace Union prez. Ralph W. Sockman ir sekretorius Henry A. Atkinson.

Šiandien, kai visoki padūkę gaivalai sielojasi dėl naujo pasaulinio karo priartinimo, tai smagu skaityti padorių žmonių, dvasininkų ir pasauliškių, tariamą už taikos palaikymą žodį.

REPUBLIKONŲ DIENRAŠTIS STOJA UŽ PROPORTIONAL REPRESENTATION

Šiuo metu Tammany Hall politikieriai (New Yorko mieste), susidėję talkon su kitais reakcininkais, pradėjo kampaniją dėl panaikinimo Proportional Representation rinkiminės sistemos miesto tarybon.

Pagal PR, smulkesnės partijos ir grupės galėjo išrinkti miesto tarybon savo atstovus — išrinkti pagal savo įtaką žmonėse.

Reakcininkams tai nepatinka. Kaip tai galima New Yorko miesto taryboje turėti du kuomunistus, du darbiečius ir daugiau pažangesnių žmonių!

Na, ir jie pradėjo rinkti iš piliečių parašus po peticijomis, reikalaujančiomis panaikinti PR rinkimų sistemą.

Š. m. lapkričio 4 d. tas klausimas bus pateiktas New Yorko piliečiams nubalsuoti referendumu.

Kiekvienas pažangus žmogus, pilietis, privalo apie tai pagalvoti ir ruoštis tą reakcininkų siūlymą atmesti, paliekant PR sistemą, kaip buvo.

Įdomu, kad tuo reikalu teigiamai pasisako New Yorko republikonų organas "Herald Tribune" (š. m. rugsėjo 6 d.) Šis dienraštis stoja už palaikymą PR sistemos New Yorke!

JIE VIENI KITUS TERLIOJASI IR BUČIUOJASI

Dienraštis Vilnis rašo:

Marijonų organas "Draugas" vis labiau įsidrasina plunksnos banditizme. Jame įsigali biauriausio tipo ilgaliežuviai. Pastaruoju laiku jie pradėjo terlioti ir socialistus.

"Draugo" Nr. iš 3 d. rugsėjo randame šią tiradą:

"Socializmas yra išgalvotas žydų, ale Anglijos socialistai nenori klausyti žydo pasiūlymo, kad išeiti iš dabartinės krizės. Antai vienas žydas iš Baltimore, Md., pasiuntė Anglijos ministrui pirmininkui Attlee tokią telegramą: 'Anglijai reikalinga maistas, rūbai, pinigai. Žydams reikalinga Palestina. Tad paduokite Palestiną žydams, Sukelsiu pinigus per 90 dienų.'

"Ligi šiol Anglijos socialistai jau galėjo padaryti dylą su žydais. Ale ne. Ažuot priėmus žydo pasiūlymą, jie vėl Washingtone kapitalistui Dėdein Samui krokodiliaus ašaras lieja, prašydami visokios pagelbos.

"Socialimas ir bolševimas be kapitalistų, kaip šuo be blusų, negali apseiti."

Šie spiaudalai, adresuojami Anglijos socialistams, yra spiaudalai ir ant grigaitinių socialistų. Bet šie neprotestuoja. Jie juos sulaižo.

Ir kaipgi protestuosi prieš klerikališkus palaidburnius, kuomet sykiu su jais reikia gulėti vienoj politinėj lovoj, atseit Amerikos Lietuvių Taryboj!

London. — Darbo ministerija skelbia, kad liepos mėnesį šiemet 587,000 Anglijos darbininkų gavo algos priedus po $1.50 savaitei.

Brazilijos Lietuvių Atgarsiai

Iki karo lietuvių kalbos dėstymas kolonijos mokyklose S. Paulyje, nors ir nebuvo oficijališkas (viršprogramis tik kursas), bet už tą malonumą nereikėdavo bent atskirai mokėti.

Bet dabar, kaip teko sužinoti, tos mokyklos kontraktavusios "super-patrijotą" kleboną kun. P. Ragažinską (tas pats, ką Amerikoj lankėsi medžiodamas dolerius), kurs sutiko duoti po dvi pamokas į savaitę lietuvių kalbos "už iš anksto sutartą atlyginimą" (sic! "Žinios" N 9-23-8-47)!

Taigi tas nelauktas "patrijotiškas" žygis ir "apaštališkas" kun. Ragažinsko gestas nustebino daugumą lietuvių, ypač tuos, kurių vaikai lanko tas mokyklas.

Savaime aišku, jog nei vienas iš jų neatsisakys, kad jų vaikai mokintųsi tėvų kalbos, bet, dievaž, tai kainuos vėl porą darbo dienų jiems į mėnesį!

Matyti, kad kun. Ragažinskas užmiršo tuos tautiško himno posmus:

"Tegul tavo vaikai einą,
vien takais dorybės,
tegul dirba tavo naudai
ir žmonių gerybei."

* * *

"Keikiamas vilkas sotus" — sako mūsų patarlė, bet gerai pamanius, kiek joje išmintingumo ir teisybės!

Buvusi L.M.M.R. "Ryto" draugija S. Paulyj, paskutiniu laiku, dėl įvairių priežasčių, perėjo keletą pasikaitinėjimo stažų, o paskutiniu laiku padarė dar vieną "performansą" ir gavusi Brazilijos pilietybę pasivadino Kult. Vaidybos Draugija "Cruzeiro do Sul" (mūsų kalba t. y. Pietų Kryžius).

Iki čia dar nieko ypatingo nėra! Kas svarbiausia, tai kad paskutiniu laiku kaž kodėl pradėjo į ją gerai žiūrėti, vakar dar plūdę "Bandeirantininkai", parapijonai ir kitos smetoniško plauko ypatos!

Čia tai ir yra kas tai nenormalu; juk mes puikiai žinome, kad kokia nors pažangi organizacija yra plūdimo taikinys virš minėtų "ponų", tai savaime suprantama, ji eina dar teisingu keliu, bet jeigu atvirkščiai.

"Pažiūrėsim toliau," kaip sakė Žemaitis Petras Kurmelis.

* * *

Mūsų priešai, žinoma, nesnaudžia, nepaisant to, kad organizuota jų karin.-politinė jėga buvo vos tik du metai, lyg perblokšta ir išsklaidyta. Veiklūs jie yra, čia mūsų Pietų Kryžiaus padangėje!

Šiomis dienomis vienas iš mūsų aktyvių tautiečių buvo suimtas ir po "mažų" formalumų pasodintas kalėjiman. Už ką? Nežinia.

Kuo kaltinimas? Nelabai, girdi, švari praeitis. Bet kas metasi į akis, tai iš anksto sustatytas kaltinamasis aktas!

Kieno čia pirštas? Žinoma, kad savųjų tautiečių darbas!

Anot ji lankiusių draugų, jiš nustebo, kai prokuroras jam perskaitė aktą, taip smulkų, dargi su mažiausiais jo gyvenimo detaliais. Tai nuostabu, bet kartu tai gryna tiesa, užtat atsargiau, draugai, gyvenanti Brazilijoj!

Nors mes nieko, kol kas, neįtariame, bet atsarga gėdos nedaro, o nukentėjęs tautietis yra Alfonsas Marma!

Šiauliškis.

28-8-47

Washington. — Taip labai stokuoja prekinių traukinių vagonų, kad nepaspėjama pristatyt medžiagų plieno fabrikam, ir dėl to turės užsidaryt keli dideli jo fabrikai, sakė pulkininkas J. Montroe Johnson, valdinis važiuotės direktorius.

Kaip "Savaip" Išrišti "Tremtinių" Klausimą?

Praėjusiojo šeštadienio Laisvės laidoj drg. J. I. rašo apie lietuvius "tremtinius."

(Ne visus juos tinka vadint "tremtiniais," nes gal didelė jų dauguma yra ne kieno nors iš Lietuvos ištremti, bet patys iš jos pabėgę. Todėl reikia apie juos kalbėt, kaip apie pabėgėlius.)

Drg. J. I. sako:

"Nežiūrint į visus kitus pasaulinius politinius veiksnius, mums lietuviams reikėtų šį klausimą išrišti savaip, atsižvelgiant į savitą Lietuvos gyvenimo vystymosi aplinką."

Jis taipgi nurodo į faktą, kad Lietuvos atsistatymui reikalingi energingi darbuotojai, o dauguma "tremtinių" yra "aukšto darbingumo."

Taigi, iš drg. J. I. raštelio veržiasi išvada, kad Lietuvai su "tremtiniais" reikia susitaikyti ir sugrąžinti juos pagelbėt kraštui atstatyt.

Kaip gi Lietuva turėtų su jais susitaikyt?

Drg. J. I. nedavė jokio pasiūlymo.

Redakcija savo prieraše teisingai pabrėžia, kad Lietuvos valdžia plačiai atidarė duris visiems pabėgėliams, kurie nėra kriminaliai nusikaltę ir nori pagelbėt Lietuvai atsistatyt.

Tai kokį gi kitokį pasiūlymą draugas J. I. turi? Nejaugi jis mano, kad tarybinė Lietuvos vyriausybė turėtų užkariaut visus tuos kraštus, kur lietuvių pabėgėlių randasi, ir juos ten sugaudyt? O gal jis norėtų pasiūlyt Lietuvai, kad ji susitaikymui su jais paskirtų jiems pensijas?

Kol drg. J. I. neduoda jokio pasiūlymo, kaip lietuviai turėtume pabėgėlių klausimą išrišt, tol jo raštelis pasilieka tik tendencija pabėgėlius ir jų kovą prieš Lietuvą neva jų pačių žodžiais pateisint.

Toliau drg. J. I. sako, kad po žemės reformos pravedimo Lietuvoj stambių žemvaldžių (buožių) jau neliko ("jų nėra"). Reiškia, nereikėtų vest prieš juos kovą.

Nei Lietuvos vyriausybė, nei mes, Amerikoje, nevestume prieš pabėgėlius jokios kovos, jei JIE tos kovos nevestų— pabėgusieji gyvu ir spausdintu žodžiu, o Lietuvoj likusieji ginklu. **Lietuva ne atakuoja juos, bet ginasi, valosi nuo jų.** Kai nakties metu buvusiųjų buožių sūneliai užpuola beginklius žemės gavusius valstiečius ir juos žudo, tai ar Lietuvos vyriausybė juos pagavus turėtų už tai apdovanoti garbės medaliais?

Esu tikras, kad jei J. I. būtų tų "nekaltų" (sulyg juo jau nesamų) buožinių banditų užpultas, tai visai negalvotų apie jų "aukštą darbingumą" ir jų klausimo taikų išrišimą. Jo paties terminu, jis stengtųsi "savaip" tą klausimą išrišti, taip, "neatsižvelgiant į visus kitus pasaulinius politinius veiksnius," — jis, tikriausiai, rištų tą klausimą taip, kaip jį riša Lietuvos vyriausybė ir puolamoji liaudis.

Merkinės Dzūkas.

DARBININKŲ SVEIKATA

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.

530 Summer Ave. Newark, N. J

Tel. Humboldt 2-7964

INTAPAS, APGAMAS

Tur būt, visi žino, kas tai yra intapas. Matė kam ant veido ar ant kaklo. Daugelis ir patys jų turi. Intapas arba apgamas — truputį kitokios odos dėmelė. Intapų pasitaiko ružavų, rudų ir juodų. Gali būti ir visai normalios odos spalvos. Tūli intapai atrodo, kaip ir kokie iškilę pučkai. Gali būti net ir plaukuoti. Bet yra ir tokių intapų, kurie stovi gludžiai, lygiai su oda ir pakilimo nesudaro, tik jų spalva tamsi.

Intapai paprastai esti nuo pat gimimo, — tūli kūdikiai apsigimsta su intapais, todėl jie ir vadinama apgamais.

Intapas tai ne karpa, ne bumburas, ne pučkas. Tai yra savo rūšies dėmė, skirtinga nuo aplinkinės odos.

Kitam jų visai nėra, kitam — gal koks vienišas juoduoja intapas, savingai pagražina odą, todėl jis ir vadinama "beauty spot" — grožės dėmė. Bet intapų gali būti ir daugybė. Menkas jau čia gražumas. Jie dar ir užkliūva, užsikabina, barzdą beskutant, plaukus šukuojant, arba taip kaip kliūva už rūbų — kur ant pečių, ant juosmenio. Ir nuo to užsigauna ir susijaudina.

Koliai intapai sau stovi ramiai ir niekuo kitu neišsiduoda, kaip tik savo spalva ir pakilumu, tai jie nieko bloga nereiškia. Dėl išvaizdos, dėl gražumo, žinoma, galima juos prašalinti nuo veido, nuo kaklo, nuo rankų. Bet, kai intapų atsiranda ant opių vietų, kur juos dažnai tenka užkabinti, bružinti ar trainioti, tai čia jau geriau apsižiūrėt. Nuo erzinimo, nuo dažno jaudinimo tūli intapai ima ir užpyksta, pavirsta blogybiniais arba piktybiniais navikais. Pradeda skaudėti, mausti ir patinsta, didyn eina. Su tokiais jau juokų nėra, ypač jei intapas pirma buvo juodas ir nepakilęs, be plaukų. Jis pavojingas.

Tatai kaip tik ir svarbu kiekvienam gerai įsitėmyti. Yra dvi pamatinės intapų rūšys. Virš odos paviršiaus pakilę intapai, bespalviai, ružavi arba gelsvi, rudi — gali būti plaukuoti. Tokie nepavojingi, ir tegul jie sau riogso. Tik nereikia jų krapštinėti, spaudyti ar braukyti. Jei kur ant labai žymios vietos, nepatogu ir negražu, na tai galima ir prašalinti. Žinoma, reikia gydytojo.

Bet kita intapų rūšis gali būti ir labai pavojinga. Yra tai tie labai juodi, lygūs su oda, nepakilę ir neplaukuoti. Šitokie intapai gali bile kada išeiti iš savo vėžių ir pavirsti labai piktais vėžiais. Ir laukti nereikia. Tokius geriau giliai ir plačiai išpiauti, — išpiauti ir tos vietos limfinius gurzelius. Geriau nelaukti, kol tok gludutis juodas navikas išsigims į piktąjį vėžį ir ūmai tave užmuš.

Kai suvėžėja, jie labai pavojingi.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tiktai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

MŪSŲ SESERYS PIETŲ AMERIKOJE BRANGINA MŪSŲ KNYGELĘ

Šiemet išleistosios Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komiteto knygelės apie didžiąją Lietuvos poetę, Salomėją Nėrį, buvome pasiuntusios ir į Pietų Ameriką.

Kaip didžiai jos įvertina mūsų knygelę ir brangina poetę, taipgi kaip jie išsiilgę literatūros, galima spręsti ir iš sekamo, tik šiomis dienomis mus pasiekusio vienos veiklios draugės laiško:

Santo Andre
Brasil
LLD Moterų Komitetui

Gerbiamos Draugės: Širdingai dėkuoju už knygas, kurias šiandien gavau nuo jūsų, keturias brošiūras Salomėja Nėris.

Su tuo mano dėkui, norėčiau pasakyti jums visą tą, ką reiškia mums ta jūsų brangi dovana, bet neįmanoma, nes imtų daug laiko aprašyti... Kas svarbiausia, tai tas, kad jūs prisiuntėt man tokį brangų daiktą, kurio aš taip labai norėjau, tai Salomėjos Nėries biografiją. Tris jau perdaviau kitiems, o ketvirta lieka mūsų viloje. Visų vardu dėkoju jums.

Brangios draugės, turiu pasakyti jums, kad dar vakar buvau taip nusiminusi, kuomet grįžau iš pašto tuščiomis rankomis. Mat, aš t u r i u užsiprenumeravusi Uruguajaus lietuvių laikraštį Darbą, mačiau pas draugus 14-me numeryje poetės paveikslą, su trumpu aprašymėliu, bet mano nelaimei tas mano numeris, matomai, bus žuvęs pašte, nebeturiu vilties jo sulaukti. Tai dabar, kaip gavau jūsų dovaną, negaliu nei knygos nulaikyti: rankos dreba iš džiaugsmo, kad jūs, lyg žinodamos, atsiminėt mane. Ir net ašaros byra sykiu nuo to gilaus liūdesio, kurį jaučiu dėl mūsų brangios poetės mirties.

Žinoma, gal jums sunku bus suprasti tas mano jausmas, bet tik tiek, brangios draugės, atminkite tą, kad per 15 metų tamsios ir žiaurios diktatūros Brazilijoje — pašto cenzūros, areštų, kratų — persekiojimų, kokias turėjome knygas, gautas iš jūs dar anais laikais, kuomet Sao Paulyje veikė LLD 41-ma kuopa, tai dalis to mūsų turto žuvo ir tas trūkumas skaudžiai jaučiamas.

Baigdama, norėčiau prašyti jūsų, gerbiamos draugės, gal jūs galėtumėt padaryti man tą gerą, prisiųsti mums Šviesą. Kuomet perskaitysite, tai pasiųskite man. Mes, santoandrejiečiai, būsime jums už tai labai dėkingi. Man teko gauti pasiskaityti porą numerių. Tai labai puikus ir naudingas žurnalas.

Su draugiškais linkėjimais. *P-na.*

★ ★ ★

O štai kitas, taip pat didžiai įvertinantis knygelę, laiškutis nuo mūsų pietiečių kaimynų iš artimos valstybės, iš Kubos, adresuotas Lietuvių Literatūros Draugijos sekretoriui D. M. Šolomskui:

Draugai:

Gavome jūsų siųstas mūsų komitetui 4-rias knygas Salomėja Nėris. Mes, Kubos lietuviai, kiekvienas norėjome pažinti draugės poetės gyvenimą. Siunčiame draugišką ačiu LLD Moterų Komitetui už jų pasidarbavimą ir už išleidimą šios garbingos brošiūros.

Draugiškai,
A. Žaliaduonis.

★ ★ ★

Knygelės dar randasi apie trejetą šimtų. Kai kur dar nepardavinėjo arba per mažai turėjo. Kas dar neskaitę, tiems knygelė tebėra nauja, nors ir išleista jau prieš keletą mėnesių. Ir ji amžinai bus nauja visiems, net ateities gentkarčių žmonėms, kurie kada nors gėrėsis jos poezija ir norės sužinoti daugiau apie pačią poetę.

Knygelės kaina yra 25c. Užsisakant pundus pardavinėjimui, moka tik po 15c Siunčiant mokestį, prašome čekius išrašyti vardu iždininkės, Eva Mizara, o pasiųsti LLD Mot. Komitetui. Mūsų antrašas — tas pats, kaip LLD Centro, 46 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N. Y.

S. Sasna, sekr.

CIO Šaukia Moteris Į Talką

CIO centralinė raštinė, Washingtone, šiomis dienomis paskelbė, kad unijos imsis mobilizuoti eilėje miestų delegacijas pas atostogaujančius kongresmanus, taipgi masinius mitingus, pakviečiant į juos kongresmanus. CIO atsišaukė į moteris, kad jos atvyktų į tuos posėdžius ir savais žodžiais pasakytų, kaip jas ir jų šeimas paliečia pakilusios kainos maisto, drabužių, rakandų ir kitų gyvenimui reikmenų.

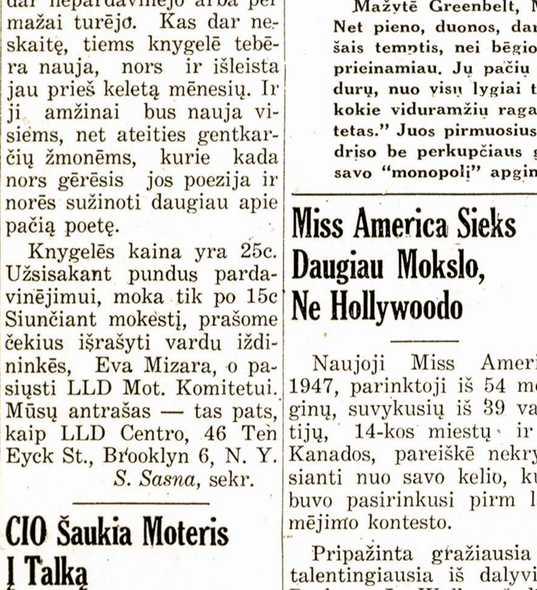

Barbara Mayhew laiko rankose valdinę klausimų blanką, ant kurios jinai pasiruošus uždėti savo pirštų nuospaudas. Virš du milionai federalių darbininkų turės pereiti tą koštuvą reakcininkų kampanijoj perkošti ir išravėti nepageidaujamus kovinguosius savo reikalų gynėjus. Kovingieji dėl parankumo reakcininkams vadinami "neištikimais" ir "maištingais." Kol kas tas neva tyrinėjimas nei šešėliu neatitinka pavadinimui, įtartiesiems neleidžia perkvosti įtarėjus nei yra jokios mašinerijos apeliacijai.

Mažytė Greenbelt, Maryland, susiedija viską užvedė kooperatyviais pamatais. Net pieno, duonos, daržovių ar vaisių šeimininkėms nereikia iš už kelių mylių maišais tempti, nei bėgioti nuo vienos krautuvės iki kitos derėtis, kur galima gauti prieinamiau. Jų pačių parinkti žmonės visiems lygiai patarnauja, viską atveža prie durų, nuo visų lygiai teima. Bet juos už tai apšaukė "monopolistais." Kas? Gal kokie viduramžių raganiai? Ne, taip pasielgė mūsų kongreso "mažojo biznio komitetas." Juos pirmuosius — baisų trustą — pasišaukė kamantinėti. Kaip, girdi, išdriso be perkupčiaus gyventi. Čia matomieji "monopolistai" renkasi pasitarti, kaip savo "monopolį" apginti, o jų kooperatyvas ant vietos aprūpino juos užkandžiais.

Miss America Sieks Daugiau Mokslo, Ne Hollywoodo

Naujoji Miss America 1947, parinktoji iš 54 merginų, suvykusių iš 39 valstijų, 14-kos miestų ir iš Kanados, pareiškė nekrypsianti nuo savo kelio, kurį buvo pasirinkusi pirm laimėjimo kontesto.

Pripažinta gražiausia ir talentingiausia iš dalyvių, Barbara Jo Walker žadėjo tęsti mokslą Memphis State kolegijoje, o po to norinti būti kalbininke - mokytoja.

Greta titulo, Miss America 1947 gavo ir $5,000 stipendiją. Ją panaudosianti studijoms po užbaigimo kolegijos. Viskas, ko jinai norinti iš kontesto vedėjų, tai kad jai stipendijatės vietą gautų netoli tos ligoninės, kur jos John, medicinos studentas, bus internu. John V. Hummel, jos vaikinas, šiomis dienomis baigia medikališką mokslą ir jinai apsivesianti su juo kada jos mokslas kolegijoje baigsis.

Hollywoodo, v y r i a u s io daugelio kontestančių siekio, naujoji Miss America visai neturinti savo planuose, nors pasiūlymų esą. Ji yra 21 metų, 5 pėdų 7 colių aukščio, sveria 130. Ji dainuoja ir skambina pianu, moko muzikos sekmadieninėje mokykloje, gali tapyti.

Paskiausia su ja pasilikusiomis keturiomis buvo Miss Minnesota — Elaine Campbell, 22 metų, iš Minneapolis; Miss Canada — Margaret Marshall, 18 metų, iš Toronto; Miss Alabama — Peggy Elder, 18 metų, iš Gadsden; Miss California — Laura Emery, 18 metų, iš Salinas:

Worcester, Mass.

Aido Chorui Darbą Pradėjus

Mūsų Aido Choras pradėjo savo didelį darbą su praktikomis, kurios įvyko rugsėjo 7 d. Choristai ir jų mokytoja J. Karsokienė, po atostogų sugrįžo su nauja energija ir pilni ūpo rudeniniam meniškam darbui dirbti.

Smagu buvo leisti vakacijos, bet dabar reikės pasivyti menininkus, kurie dirbo ir vasaros laiku, palikdami mus užnugaryje.

Darbas pradėtas, besirengiant dviem didžiuliam parengimam: Mass. valstijos Meno Sąjungos apskrities Meno Dienai ir Rytinių Valstijų festivaliui.

Sveikinu visus choristus, atsilankiusius pradinėsna praktikosna. Drauge primenu tiem, kurie dar tebetęsia vakacijas: būtinai būkite choro praktikose sekamą sekmadienį, rugsėjo 14 d., 10:30 val. ryto.

★ ★ ★

Sekmadienį, rugs. 14 d., rengiame rudeninį pikniką, įvyksiantį Olympia Parke. Turėsime ir svečių. Atvyks garbės viešnia. Kas toji viešnia? Sužinosite ją pamatę. Drauge prašome, jei aplinkybės leis, atvykti į mūsų pikniką Montello ir Norwoodo chorų mokytojus, A. Paurą ir E. Šugerį, nes turėsime svarbių meno reikalais pasitarimų.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti mūsų piknike gražiajame Olympia Parke.

K-tė.

Veikla už Prižiūrėtuves Vaikams Vystosi į Masinę Kovą

New Yorko gubernatoriaus Dewey ir republikoniško seimelio nutraukimas labai reikalingų kūdikių priežiūroms fondų pagrąsino uždarymu ir taip jau permažai turimų prižiūrėtuvių.

Aną dieną demonstravo, rinko nuomones už ar prieš išlaikymą auklėtuvių pačios motinos tų vaikų, kuriems grėsia išmetimas iš prižiūrėtuviu dėl būsimo uždarymo. Vietą jos pasirinko tokią, kur daugiausia svieto praeina trumpu laiku — Times Square.

Iš tūkstančio apklaustų, 950 atsakė, kad prižiūrėtuvės turėtų būti palaikomos.

Motinos sako, kad nors majoras O'Dwyer pažadėjo prižiūrėtuves palaikyti po to, kai valstija susilaikys nuo teikimo fondų, tačiau visas dalykas bus pervestas miestavajam labdarybės departmentui. Tėvai sako, kad toje padėtyje prižiūrėtuvių programa bus visai nepakankama.

Vaikų Prižiūrėtuvių Centrų Sąjunga taipgi suruošė masinį mitingą Madison Square Parke, New Yorke, antradienį per pietus, su kalbėtojais iš AFL ir CIO unijų. O šeštadienį ruošiama motinų ir vaikų motorkada Antrąja Avenue, reikalaujant palaikyti vaikams centrus. O darbiečių atstovas miesto taryboje Michael J. Quill įteikė tarybai rezoliuciją, reikalaujančią palaikyti centrus tokioje tvarkoje, kokioje buvo lig šiol, be pakaitų.

Argentinos Fašistų Bombos prieš Amerikonus ir Komunistus

Buenos Aires, Argentina. — Čionaitiniai fašistai užtaisė bombą, kuri sprogo tarpduryje kultūrinio Jung. Valstijų centro, bet mažai nuostolių tepadarė. Fašistai Cordobos mieste išspr ogdino smalinę bombą prie komunistų centro. Čia bomba aptaškė namo sieną.

MARY WOOLLEY—VIENA ŽYMIAUSIŲ VYRESNĖS GENTKARTĖS MOTERŲ

Rugsėjo 5-tą, Westport, N. Y., mirė literatūros daktar. Mary E. Woolley, pragyvenusi 84 metus, nepaprastai turtingo visuomeniškais darbais gyvenimo, atlikusi daug svarbių ir drąsių paskirčių švietimo srityje, taipgi judėjimuose už teises moterims ir taiką. Mirė namuose savo draugės, daktarės Jeanette Marks, su kuria ji gyveno sykiu per 52 metus.

Dr. Mary Woolley buvo gimusi dvasiškio Joseph J. ir Mary A. Ferris Woolley šeimoje, South Norwalk, Conn., liepos 13-tą, 1863 m. Nuo kūdikystės jai sekėsi mokslas. Ji buvo pirmoji moteris baigusi Brown universitetą, su A. B. laipsniu. Metais vėliau jinai gavo masters laipsnį ir dar vėliau gyvenime daugybę visokių garbės laipsnių, pagyros lakštų, medalių, titulų už gabumus ir nuoveikius.

Savo didžius gabumus, tačiau, Mary Woolley iš pat jaunų dienų ryžosi panaudot toms sritims, kurios, jos manymu, atrodė reikalingiausiomis, nors tūlos iš jų buvo sunkios, neteikiančios asmeniškų lengvatų, tų lengvų sparnų, ant kokių plasnoja plaukiančios su srove, patogumų ir pasirodymų ieškančios peteliškės. Greta mokytojos pareigų ji ėjo desėtkus — gal šimtus per visą gyvenimą — pareigų visokiausiuose nelaimingiems pagalbos vajuose.

Jos didžiausios ilgalaikės kampanijos už teises moterims ir taiką, ypatingai seniau, kada teko prieš srovę plaukti, nebuvo lengvos nei populiarės.

Pirmąjį darbą jinai pradėjo instruktore Wheaton seminarijoje, Norton, Mass. Vėliau mokė Wellesley Kolegijoje. Ne už ilgo ji tapo paskirta prezidentu Mount Holyoke kolegijos, South Hadley, Mass., vietoje Elizabeth'os Starrs Mead, kuriose pareigose ji išbuvo 37 metus — 1900-1937.

Kolegija į jos rankas pateko mažiukė, su siaurute programa. Tuomet, mat, daug kas skeptiškai tebežiūrėjo į reikalą moterims plataus ar net bent kokio švietimo. Ji be didelio triukšmo dėjo pastangas vis daugiau moterų įtraukti, mokslą gerinti, mokyklą didinti. Ji padvigubino (dabar griežtai ribojamą) studentiją, išgavo padidinimą paskyrų, įgijo modernų įrengimą ir fakultetą veik keturis kart padidino. Išaugino į dešimties milionų vertės įstaigą, vieną iš pirmaujančiųjų šalyje.

Dr. Woolley pasitraukė iš kolegijos vadovybės 1937 metais be jokių ceremonijų, sakoma, labai užgauta devynių trustistų paskyrimu jos įpėdiniu daktaro Roswell Gray Ham. Ji sakė, kad įpėdinį turėjo skirti visas fakultetas. Kad šioje kolegijoje jau tradiciniai buvo įsigyventa turėti moterį viršininkę. Kad jeigu moterys turėjo pajėgumo išauginti kolegiją, jos turėjo pajėgumo ir toliau vadovauti ir kad iš 70 galimų gauti tai vietai moterų radosi gana tinkamų. Ji sakė, nė iš nusistatymo prieš vyrus ar kairaus feminizmo jinai to pageidavo, bet čia ėjo klausimas principo lygios progos moterims prie lygaus darbo.

Tarptautinės p o l i t i k o s plotme jinai stojo už tarptautinį kooperavimą ir taiką, sakė daug prakalbų, keliavo Chinijoje, Europoje, rašė straipsnių už taiką ir įvairių mokslų srityse. O jinai buvo specialistė daugelio sričių. Be kitų, dėstomų kolegijose dalykų, ji mokė bibliškos istorijos, literatūros, matematikos, filozofijos, graikų, lotynų ir hebraiškos kalbų. Ir apygeriai mokėjo daug kitų kalbų.

Ne veltui jinai 1932 metais pravestame populiariškame apklausinėjime buvo žinoma, kaipo viena iš 12-kos žymiausių Amerikos moterų. Ji daug žinojo ir drąsiai reiškė savo mintį visuomenei svarbiais klausimais. Ne kartą ji parėmė ir liaudiškuosius judėjimus, nors tai ne visuomet atitiko norams taip vadinamosios aukštuomenės. Ji — viena iš tų, kuri savo darbais suteikė mūsų moterims daug šviesos ir stiprybės žengti pirmyn.

A.

IŠŽAGINTA IR UŽMUŠTA MERGAITĖ

Lawrence, Mass. — Policija ieško nenaudėlio, kuris iššagino ir užmušė 7 metų mergaitę Louise Anne Kurpiel.

Labai aukštoms moterims reikia vengti išilgai juostuoto, o mažosioms — skersai dryžo drabužio.

25 GRAND
(Tai $25,000, sūnau!)

UŽ VARDĄ NAUJAM ELSIE'S VAIKUI!

Elsie, Borden Karvė, turi naują vaiką. Ko reikia, tai kad jūs tik vardą jam duotumėte. Tada...

...25 žodžiais pasakykite, kodėl tas vardas tinka. Visa tai atsiųskite su ženkleliu nuo puikiojo Borden's pieno.

Paprašykite kontesto blankos iš Borden pieniaus ar groserninko. Šiandien!

© The Borden Co.

Borden's GOLDEN CREST MILK
Vitamin D • Homogenized

AUKŠTUJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS

—7-10-47— **Mažosios Lietuvos Buities Romanas** —48—

Rašo Ieva Simonaitytė

(Tąsa)

— Matyk! O kas kelia tą pokylį, bene jaunoji?

— Taip, taip, ji nori parodyti, kokia ji garbinga ir turtinga.

— Na, dėl to tai ir tie pyragai.

— — — — — — — — — — — — — —

Jau daugiau kaip pusvalandį stovi ir laukia Vilius Šimonis traukinio.

— Per anksti atvažiavęs, nuobodžiauk dabar, — žiovauja Vilius. — Kaži, kaip Heincui pas mus patiks. Ir kam jis parsibasto! Juk, kad dėdė Mikėlis dar nori su broliu pasimatyti, tėvo kapą aplankyti, pirm kol patsai į kapus nueis, suprantu! Bet ko Heincas Aukštujuose ieškotų? Ar šaipytis iš mūsų prastų būrelių? Tiesa, toks jis anąmet, kada buvau Karaliaučiuje, neatrodė, bet ką gali žinot! Juk vokietis visada per petį į būrą žiūri, ar gentys kitaip darytų? — Na, ką darysi, dabar matau, kad Etmei patinka sulaukti vokiškų svečių. Kitaip pagaliau nebūtų ji pasistengusi dėdės kaip reikiant sutikti. Kaip čia mes pasakysime jiems apie Urtę? Juk ji nė rytoj pas mus nebus, o jie norės sužinoti.

Įdunda traukinys. Sustojęs atsipučia, lyg kokį sunkų darbą atlikęs!

— Tikrai, antai iš antrosios klasės išlipa dėdė Šimonis. Ir koks jis pasenęs! Kokia jo barzda balta. Nereikėtų jam tos barzdos —lietuviškesnis atrodytų! O dabar, — kaip tikras vokietis! Tik platieji, statieji šimoniškieji pečiai ir jau šauniai prisiaugintasis pilvelis dar kiek būriškesnį jį daro. Na, kaži, ar būriškesnį? — ima abejoti apie savo paties sprendimą Vilius. — O ten, ve, ir Heincas! Bet tas tai jau tikras vokietis. Tačiau — ir dar labiau pradeda abejoti savo sprendimu Vilius Šimonis. — Jau bene ne visai vokiška jo išvaizda.

Nors tėvas, Mikėlis Šimonis, nemažas, bet sūnus Heincas dar didesnis, petingesnis, raumeningas. Vokietį miesčionį tokios statūros vargu kur rasi. Akys jo mėlynos, plaukai gelsvi, lyg Aukštujų saulę būtų matę. Veidas pailgas, plynas, nebarzdotas, ir tuo lyg artimesnis jis darosi Viliui, — lietuviškesnis, panašesnis į aukštujiškius, kurių tarpe barzdočių kaip ir nematyti. Nosis, taip, ji tikrai šimoniška, nemaža, nestora, lyg kuprelė lyg ir ne — primena Viliui jo tėvą, bet ir vėl kaži ką tokį, lyg Heincas tačiau ne iš būrų giminės būtų, lyg jis aukštesnės kaži kokios kilmės, lyg baronas.

O rasi ir visi Šimoniai būtų panašios į jį išvaizdos, jei ne Aukštujuose gimtų, augtų ir vargtų, — dilgtelėjo Viliui nauja mintis: — rasi ir jis, Vilius, būtų panašus į Heincą, jei nebūtų reikėję jau iš mažų dienų jam paskui žagrę žengti.

Bet nebebuvo laiko galvoti ir svarstyti: reikėjo eiti pasisveikinti su svečiais.

Apkabinęs broliavaikį, Mikėlis Šimonis slapčia nubraukė pasirodžiusią ant veido susijaudinimo ašarą.

Gimtinė! Kol to žodžio prasmė savo vertę palaikys, toliai kiekvienam išeiviui, atminus gimtinę arba sugrįžus į ją, teks braukti ašarą nuo veido. O nors jo lūpos ir tylės, bet žibanti ant veido ašara daug ką pasakys.

Tyli ir Mikėlio Šimonio lūpos. Ir ką besakyti! Jis ne tik jaučia, bet ir žino, kad paskutinį kartą jis šenai atvyko; nes veik, jau veik reikės į grabą griūti; taip senam žmogui lemta!

Vilius norėjo būti širdingas ir atviras prieš pusbrolį, vis dėlto, pasisveikinimas su Heincu, kaži kodėl toks šaltokas.

— Nebūkita tokiu svetimu prieš vienas kitą,—perspėjo dėdė: — juk broliavaikiu esata.

— Tiesa, dėdė, bet aš prastas būras, tai kaip čia man su ponu inspektorium... — teisinasi Vilius Šimonis.

—Ne, dabar aš esu savo tėvo tėviškėj, o čia ponų jūs nepripažįstate. Ar ne tiesa, Viliau?

Atvirėsnis, lyg širdingesnis pusbrolio balsas pratirpdė ir aną ledą Viliaus krūtinėj, ir jau stipriai jis paspaudė karaliaučiškio ranką.

— Šiame kraštelyje, tiesa, kiekvienas ant savęs ponas, bet buvo, yra ir bus ponų ir kitokios prasmės, — ėmė kalbėti tėvas su sūnumi.

Ir po valandėlės traukė toliau:

— Taip, sūnau, dabar esi mano gimtinėj, ko taip labai troškai. Mano gimtinėje, kurią, būdamas Vokietijoje, stengiausi užmiršti. Bet užmiršti jos negalima. Kol jaunas esi, rodos, lyg ir nesvarbu tėviškė. Jei ir pasibeldžia kartais ilgesys į širdies duris, numalšini jį greit kuo nors kitu. Bet juo senyn eini, juo dažniau atsimeni kuklų, dėlto ir taip mielą savo kraštą. Ne kartą, išgirdus tik žodelį arba pakliuvus kokiam raštui į rankas apie jį, jau ir pradeda plakti širdis, o tai nepasakomai audringai. Jei nori sąžinę užmigdyti, atsiliepia kraujas...

— Viliau, tegul arkliai žingine eina, — kreipėsi dėdė Mikėlis į broliavaikį: — mes turime laiko. Aš noriu sūnui pakeliui šį tą parodyti, paaiškinti.

Atsirėmė Mikėlis Šimonis į vežimo atkaltę, užsisvajojo valandėlę, žvelgdamas į laukus. Bet, sūnui nerimaujant — kelis kartus jau kostelėjo jis, — pradėjo tėvas vėl kalbėti:

— Ten, antai, yra ansai riterių dvaras, apie kurį tau daug esu pasakojęs. O ten, antai, Vingis, kurį taipjau pažįsti, nors patsai ir niekada čia nesi buvęs. Matai, kaip ten Minijos upė kilpą meta. Dėl to, regis, ans kampas ir pavadintas Vingiu.

— O ten tokie seni, man rodos, medžiai stovi, lyg kad čia koks parkas būtų? — lyg klausimą, lyg pastabą įterpė Heincas.

— Taip, seni tai medžiai. Apuokai jau mano laikais juose gyveno, klykaudavo arba dejuodavo. Jeigu apuokas dejuoja,--taip tiki mūsų, sakau, mūsų... šio krašto žmonės... — lyg susigėdinęs, pasiteisino Mikėlis Šimonis ir ranka perbraukė per akis.

— Jeigu apuokas dejuoja, tai miršta kas nors apylinkėje. O ten, Vingyje, kas metai skęsta žmonių, ne vienas, o keliolika. Viliau, juk taip? — kreipėsi senis vėl į Vilių.

— Taip, ir šįmet jau du skendo: Stragnų dvaro bernas, vesdamas arklius girdyti, ir iš Priekulės viena ponaitė. Niekas nežino, ar ji tyčia ar netyčia nusiskandino. O lavono nė vieno nerado.

— Čia tai jau tokia vieta, kur nė lavonu žmogus nebeišeina į krantą. Taip, kas metai skęsta ten daug žmonių. Taip jau turi būti. Pasakoja žmonės, kad tam tikrą laiką, maždaug apie Joną, jeigu dar nė vienas nėra skendęs, pasigirsta balsas: "jau laikas priėjo, o nėra aukos." Bet po to netrukus išgirsdavo žmonės, kad tikrai jau kas nors nusiskandinęs, ar tyčia, ar netyčia.

— Nors aš, kaip tu jau žinai, tėveli, negamtiškais dalykais netikiu, bet čia, tavo gimtinėje, jaučiu, kad reikia tikėti, kad be tokių negamtiškų klajojimų gyvenimas visai neįmanomas. Tai ir aš jau tikiu, kad toks balsas pasigirstąs arba pasigirsdavęs. Tai čia, tur būt, ir vaidenasi?

— Žmonės yra daug ko matę.

— Daug yra čia vietų, kur pasirodo, — prabilo dabar ir Vilius: — šį pavasarį parvažiuodami žmonės vėlybą naktį iš Tyrų Pelkės staiga pastebėjo, kaip šičia, ant to patiės tilto, per kurį dabar važiuojame, ėjęs vyras. Staiga padrykt užšokęs jis ant tilto šalutinės, — čia ant tos štai vietos, matote, — pasistojęs ant galvos, o su kojomis mostagavęs ore, kaip su malūno sparnais.

Heincas, negalėdamas užkąsti šypsenos, nusisuko, bet greit vėl padarė rimtą veidą:

— O kas tai būtų galėjęs būti? — paklausė.

— Na, aišku, kad pikta dvasia. Žmogus jokiu būdu to negali padaryti. Jūs, vokiečiai, žinoma, tuo netikite. Bet mes, kad mes dievą ir velnią tikime, tai mes tikime ir kitas dvasias: juk ar dievas ne dvasia?

— Taip, aš matau, kad pas jus kitaip ir negalima: čia reikia tikėti ir dievą, ir velnią, ir dvasias. To jau ta šalis, ta žemė reikalauja. Bet ir vokiečiai, ir mes tikime dievą, tikime ir velnią, ir dvasias, tik rasi truputį kitaip... O atsimink, Viliau, kad vokiečiai pirmiau, negu lietuviai, tikėjo dievą, ir tiktai vokiečiai buvo tie, kurie atnešė mums— norėjau sakyti lietuviams, krikščionybę! Tik per vokiečius nebėra lietuviai šiandien barbarai.

(Bus daugiau)

Įspudžiai iš Kelionės į Maskvą

Rašo Karolis Vairas

(Laiškas amerikiečiams)

(Tąsa)

Prieš Pokrovskį Soborą yra vadinamoji Kaktos Aikštė (Lobnoje Miesto). Iš tos vietos Maskvos gyventojams būdavo skelbiami carų ukažai (įsakymai), čia būdavo viešai kertamos galvos tų žmonių, kuriuos carų valdžia nuteisdavo mirti.

Čia pat, beveik greta Soboro, yra paminklas Mininui ir Požarskiui, pastatytas 1818 metais, Maskvos išvadavimui iš lenkų 1612 metais minėti.

Iš Raudonosios Aikštės matomas Spaso bokštas — aukščiausias Kremliaus bokštas, Ivano III-jo laikais pastatytas Milano meisterio Antonijaus Solarijaus. Bokšte yra Petro I-jo iš Olandijos atgabentas laikrodis, įrengtas rusų meisterio Gorlovo. To laikrodžio varpai per radiją girdimi ir Lietuvoje.

Aštuonioliktoms proletarinės revoliucijos metinėms buvo nutarta Kremliaus bokštuose įrengti penkiakampes rubinines žvaigždes. 1935 metais nuo Spaso bokšto čiukuro buvo nukeltas caro dvigalvis erelis ir jo vieton buvo įkelta viena žvaigždžių. Kitos žvaigždės yra kituose bokštuose. Visas žvaigždžių detales paruošė Tarybų Sąjungos dirbtuvių pirmūnai meistrai. Kiekvienos žvaigždės metalinis karkasas yra pauksuotas ir kiekvieną žvaigždę puošia tarybinė emblema — kūjis ir piautuvas. Žvaigždės yra taip įtaisytos, kad jos palengva sukasi pagal vėją, blizgėdamos auksu ir rėžtais žvilgančiais akmenimis.

Kitame Raudonosios Aikštės gale yra Kremliaus Nikolskio vartai, kurių bokštą taip pat puošia penkiakampė žvaigždė. Šis bokštas labai buvo nukentėjęs 1812 metų gaisre, kada prancūzai sprogdino Kremliaus sienas.

IV.

Ankstį rytą, sekmadienį, ėjau į Raudonąją Aikštę ir sustojau ilgoje žmonių eilėje, toli nuo mauzoliejaus, prie Nikolskio vartų, ir palengvėlia, žingsnis po žingsnio, kartu su kitais slinkau mauzoliejaus linkui. Stovint eilėje, pradėjus slinkti į priekį, eilė žymiai išaugo, jos galas nutyso toli, žemyn.

Rytas buvo vėsus, iš aikštės sklido šaltas vėjas. Eilėje susirikiavusių žmonių veiduose susikaupimas. Viešpatauja iškilminga tyla, nors mauzoliejus dar gana toli. Žmonės ėjo pagerbti vado ir kūrėjo atminti, žmogų, kuris buvo ir jų tėvas ir vyresnysis brolis.

Po kiek laiko priėjome mauzoliejaus vartelius. Tyliai žengėme į vidų, leidomės marmuriniais laiptais žemyn, ir vėl žemyn, praėjome palei dešinią karsto pusę, matėme už kvarco stiklo sienelės gulintį Leniną.

Nepaprasta tyla. Girdi tiktai žmonių alsavimą. Po stiklu matai baltas rankas ir baltą pažįstamą veidą.

Keturiuose kampuose prie karsto stovi garbės sargyba, tarytum taip pat iš marmuro iškirsta, kaip ir pats mauzoliejus, nekrutanti, pasinėrusi tyloje, prie amžinybės vartų.

V.

Vienas iš svarbiųjų apsilankymo Maskvoje tikslų buvo susipažinti su TSRS Valstybine Lenino Biblioteka. Neabejoju, kad ir mano broliams amerikiečiams įdomu bus šia proga gauti šiek tiek žinių apie tą mokslo ir kultūros židinį Tarybų Sąjungos sostinėje.

Valstybinė Lenino Vardo Biblioteka yra kolosali kultūros ir mokslo įstaiga, užimanti keturiolika senojo ir naujojo pastatų korpusų su 50,000 ketv. metrų plotu. Neskaitant kitų pagalbinių sandėlių ir saugyklų įvairiose Maskvos dalyse, čia kalbamų abiejų pagrindinių bibliotekos pastatų talpumo kubatūra prašoka 300,-000 kub. metrų. Tai yra geroko miestelio pastatų kubatūra. Jei išrikiuotum visas bibliotekos lentynas vienoj eilėje, tai jos sudarytų 250 kilometrų eilę.

Bibliotekos ūkis yra labai sudėting. ir didelis. Įvairiuose jos skyriuose dirba 1,-100 bendradarbių, o iš viso tarnautojų yra 1,360 žmonių, tiek pat, yra ir Kongreso Bibliotekoje Washingtone. Šio penkmečio gale, t. y. 1950 m., tarnautojų skaičius numatytas ligi 1,-750 žmonių.

Įėjus į bibliotekos vidų, gavęs visus reikalingus leidimus, galima eiti į skaityklas. Visam mano buvimo Maskvoje laikui man buvo duotas leidimas lankytis visuose bibliotekos skyriuose, aš naudojausi teise lankyti net ir tuos, į kuriuos šiaip skaitytojams neleidžiama užeiti, kaip tai rankraščių, senienų, retenybių ir pan. skyriuose. Iš Bibliotekos išsinešti knygų negalima, jomis naudotis reikia tiktai bibliotekos skaityklose.

Lenino bibliotekos istorija yra labai įdomi, ji yra glaudžiai susijusi su praėjusio amžiaus Rusijos kultūriniu gyvenimu. 1831 metais žinomas rusų didikas ir šviesus žmogus grafas N. P. Rumiancevas Petrapily buvo įsteigęs muziejų, prie kurio buvo knygų ir rankraščių rinkinys. Petrapily, greta didžių muziejų ir bibliotekų, Rumiancevo muziejus buvo beveik nuslopintas. Tuo pat metu Maskvos liberališkai nusiteikę administracijos žmonės ir miesto šviesuomenė ėmė kalbėti apie įsteigimą Maskvoje viešosios bibliotekos. Ir tada buvo nutarta iš Petrapilio į Maskvą perkelti Rumiancevo muziejų, įsteigiant prie jo ir biblioteką. Tada prie Rumiancevo muziejaus buvo apie 29,000 tomų knygų ir apie 1,000 rankraščių. Įsteigus biblioteką, per dvejus metus geros valios maskviečiai surinko ir atidavė bibliotekai apie 100,000 tomų. Po to bibliotekos fondai nelabai greitai tedidėjo, nors pradedant nuo 1862 metų ji ir gaudavo privalomąjį egzempliorių, t. y. visus spaudinius, kurie tik išeidavo visose Rusijos leidyklose ir spaustuvėse. Ligi 1917 metų biblioteka tebuvo surinkusi apie 1 milijoną tomų.

(Bus daugiau)

LOWELL, MASS.

DAR KARTĄ PRIMINTI NEBUS PRO ŠALĮ

Šis rašinėlis taikomas daugiausia ALDLD 44-tos kuopos nariams, na, ir tiems, kurie manote įstoti į vietinę kuopą.

Jau yra žinoma, kad LLD vietinė kuopa šaukia savo susirinkimą rugsėjo 14 d., 1 val. po pietų, Liet. Piliečių Kliubo viršutinėje svetainėje. Tai bus tuojaus, užsibaigus Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkimui.

Bet svarbu tas klausimas, ar visi Liet. Literatūros Draugijos nariai jau rengiasi dalyvauti savo LLD kuopos susirinkime? Todėl, draugai ir draugės, kurie jau priklausote, ir tie, kurie dar manote priklausyti prie vietinės kuopos, būtinai pasibrėžkite dalyvauti šiame susirinkime.

Jeigu jau skaitėte draugo Antano Bimbos gyvą pareiškimą **"Lietuvių Literatūros Draugijos Kuopoms ir Nariam,"** tai jau žinote, kokias svarbias pareigas mums primena LLD centralinis pirmininkas.

Čia noriu pakartoti draugo pirmininko žodžius draugams: "Vasaros karščiai jau praeina. Kuopos pradeda galvoti apie rudens ir žiemos parengimus salėse. Kaip tik dabar laikas pagalvoti ir apie Draugijos Centro finansinius reikalus. Būtinai reikia prisiminti minėtąjį suvažiavimo nutarimą." (Jis aukščiau savo rašinyj mini Draugijos atsibuvusį suvažiavimą.)

LLD pirmininkas toliau sako:

"Suvažiavimas buvo padaręs labai praktišką pasiūlymą. Tegul, sakė, kiekviena kuopa pasiskiria sukelti Centrui paramos tiek dolerių, kiek kuopa turi narių. Tai galima padaryti nuo parengimų pelnų, arba parinkimu tarpe narių ir pašaliečių aukų. Visa eilė kuopų jau tą padarė. Bet dauguma dar visiškai neatsiliepė."

Literatūros Draugijos pirmininkas Antanas Bimba iškelia ir kitus klausimus. Bet kitais klausimais mūsų 44-ta kuopa stovi gerai ir mes tuomi didžiuojamės. Tačiaus viršminėtu klausimu mums tenka daug pasistengti ir išpildyti savo pareigas.

Reikia visiems sueiti, pasitarti ir suplanuoti šiai žiemai veikimą. Mes savo kuopoje turime daug ką veikti ir atlikti, idant kuopa gerai stovėtų visais klausimais.

Pasidarbuokime ir naujų narių gavimui. Gal jau dabar kas nors turi pasižymėjęs ką nors atsivesti į šį susirinkimą, kad ir angliškai skaitantį asmenį, tai bus gražiai kredituojamas tas, kas prirašys, ir tas, kas įstos Draugijon nauju nariu.

Dar kartą: dalyvaukime visi ir visos, kad šį susirinkimą padarytumėm gražų ir našų Draugijai.

Kuopos valdybos narys,
J. M. Karsonas.

Wilmerding, Pa.

LLD 180 Kp. Susirinkimas

Iš priežasties, kad Lietuvių Literatūros Draugijos 180 kuopos sekretorius F. Vilkas mirė, tai šaukiamas visų narių susirinkimas, kad išrinkti naują sekretorių.

Susirinkimas įvyks antradienį, 16 d. rugsėjo, 8 val. vakare, paprastoje vietoje. Visi nariai ir simpatikai, taipgi norinti įstoti į Draugiją prašomi atsilankyti.

Frank Balevičius,
Korespondentas.

PRANEŠIMAS

Po praėjusio vakacijų periodo, mes grįžtame dirbti su platesniu produkcijos nusistatymu.

Dabartiniai planai suteikia daug daugiau darbo progų moterims...
ir iš anksčiau patyrimo nėra reikalaujama.

Ar JŪS galite būti be šio darbo-užtikrinimo, darbo-pastovumo ir darbo-pasitenkinimo, kuris dabar yra siūlomas?

DARBO VALANDOS: 8 A. M. IKI 5 P. M.

CLUETT, PEABODY & CO., Inc.
Troy, New York

(211)

ELIZABETH, N. J.

Rugpjūčio 22 d. mirė Vaclovas Šerelis, Newarko ligoninėje. Buvo pašarvotas pas graborių E. Petriką, Linden, N. J. Velionis mirė sulaukęs tik 54 metų ir palaidotas 26 d.

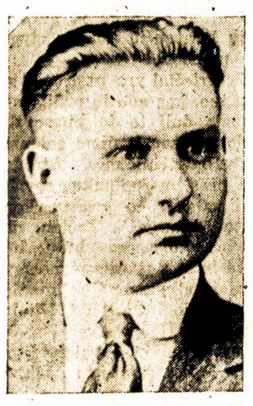

Prisiminus Drg. V. Šerelį

rugpjūčio, Rosehill krematorijoje — sudegintas.

Velionis turėjo daug draugų ir draugių, tai prie jo karsto buvo 25 kvietkai nuo giminių, draugų, prietelių, dirbtuvės darbininkų, unijos bei kitų organizacijų.

Į kapus palydėjo apie 250 žmonių, virš 25 automobiliais ir kitokiais būdais pasiekę kapus. Krematorijoje Jonas Siurba, LDS sekretorius, pasakė tinkamą kalbą, apibūdindamas velionio gyvenimą, darbus ir troškimus. Jis sakė, kad velionis savo gražiais ir prakilniais darbais pasistatė sau ant visados paminklą tarpe Amerikos progresyvių lietuvių.

V. Šerelis atvažiavo iš Lietuvos 1910 metais, į Elizabeth ir šioje apylinkėje visą laiką gyveno. Iš Lietuvos paėjo iš Naravos kaimo, Trakų apskrities, žaslių valsčiaus—Dzūkijos. Kaip ir didžiuma, buvo religinis, bet gyvenimas ir nuolatinis darbininkų skriaudimas iš turčių pusės greitai pertikrino jį. Jis stojo į darbo žmonių veiklą už geresnį ir laimingesnį gyvenimą.

1916 metais organizavosi LDP Kliubas, tai V. Šerelis buvo veiklus jo organizatorius ir per ilgą laiką sekretoriavo. Jis gerai vartojo plunksną, tai sekretoriaus pareigas ėjo ir kitose organizacijose, kaip tai LLD, Aušros Draugijos, o LDS kuopos sekretorium buvo nuo jos susiorganizavimo iki velionies mirties. Veikė ir politiniai, pirmiau socialistų, o vėliau komunistų veikloje.

Velionis mokėjo gerai sugyventi su žmonėmis, rimtai ir šaltai aiškinti jiems darbininkų organizacijų reikalus, tikslus. Ir nelaboji liga peranksti išplėšė jį iš gyvųjų tarpo, paliekant organizacijose didelę spragą. Jis turėjo aukštą kraujo spaudimą. Smarkiai susirgo apie trys metai atgal, gavo "stroke" ir nuo to nevaldė dešinės rankos. Jis gydėsi, lankė gydytojus, bet negalėjo pasveikti ir nuo mirties išsigelbėti. Vėlesniu laiku smegenų specialistas ištyręs patarė jam pasiduoti operacijai, kad atgauti dešinės rankos valdymą. Jis pasidavė operacijai. Pradžioje viskas ėjo gerai, bet vėliau prisimetė plaučių uždegimas ir po 8 dienų po operacijos jis mirė.

Velionis paliko didžiame nuliūdime žmoną — Lillian, tris dėdes — Edvardą, Dominiką Brooklyne ir Petrą Kindaravičių—Elizabethe, kelias pusseseres, kitų giminių, draugų ir draugių.

Jo žmonai ir giminėms reiškiame užuojautą šioje liūdesio valandoje, o progresyvio nusistatymo draugai dirbsime pasiekimui tų tikslų, dėl kurių visą laiką darbavosi velionis V. Šerelis.

Kaip minėjau, Šerelis buvo sudegintas krematorijoje, jo kūnas pavirtęs dūmais plačiai pasiskleidė padangėje, tartum norėdamas dar plačiau paskleisti tas brangias idėjas, dėl kurių velionis gyveno ir dirbo.

P. Taras.

Kariniai Amerikos laivai darė ir slaptus atominio karo manevrus ties Bermuda salomis.

Tommy Walsh, bostonietis, nelabai patenkintas, kad fotografas taip begailestingai jį "pagavo" nelaimės valandoje, kelnaitėms nusmukus pajūryj.

Svarbus Pranešimas

Visiems gerai žinomas filmininkas Jurgis Klimas, pasimojo didelio masto darbą ir prašo visų mūsų organizacijų su juom kooperuoti.

Jis turi filmą, kurią parvežė Antanas Bimba iš Lietuvos, sakosi, kad dar daugelyje kolonijų nebuvo rodyta ir yra svarbu, kad ją matytų.

Antra filma, tai pirmutinė lietuvių kalboje filma, labai graži, spalvota filma, užsivadina KUPROTAS OŽELIS. Tai iš Lietuvos gyvenimo, muzikalė komedija.

Trečia filma, tai iš Lietuvių Meno ir Kultūros Festivalio, įvykusio Chicagoje, pereitą rudenį.

Yra prašoma, kad kuriose kolonijose jau buvo rodyta filmos iš Lietuvos ir Kuprotas Oželis, vis vien nepasitraukti iš šio darbo, nes bus parodytos ir kitos interesingos ir svarbios filmos, ir tuomet bus galima sudaryti tą tinklą, su kurio pagalba bus galima pereiti visas lietuvių kolonijas.

Todėl, draugai, rugpjūčio mėnesio susirinkimuose aptarkite ir man tuoj praneškite, apie kurį laiką jums bus patogiau suruošti tinkamą vakarą. Kaip tik piknikai pasibaigs, šis darbas turėtų prasidėti. Tad, draugai, praneškite, kada darbas bus galima pradėti.

Rašykite į GEO. KLIMAS (filmininkas kalbančių filmų, gamintojas ir rodytojas), 669 — 6th AVENUE, BROOKLYN 15, N. Y.

Clevelando Žinios

Remia Pietamerikiečių Spaudą

Neperseniausiai, žinomi Clevelande lietuviai braziliečiai, Juozas Mankauskas ir Domicelė Mankauskienė, atsiuntė Chicagon apie tris dešimtis dolerių, surinkę iš Clevelando lietuvių parėmimui pietamerikiečių spaudos.

Dabar, šiomis dienomis/ vėl rašo, kad turi surinkę. Šiuos pinigus suaukavo, kaip paduoda Mankauskas, sekanti clevelandiečiai:

Užsiprenumeruodami urugvajiečių lietuvių laikraštį "Darbą," Stanley Kaziulionis $10, Mike Lukas $5, W. Susni $3, P. Nemura $2.50, J. Tamošiūnas $1.50, J. Stripeika $2, M. Karsokienė $3, J. Žebrys $2, F. Boker $2.50.

Tik aukavo: J. Kirstukas 25 c., A. Karatavis 50 c., K. Romandienė $1, E. Skevis 50 c., A. Lusvis $1, Jonas Rūbas $1, Martin Kazen $1, J. Gates $1, F. Geibis 50 c., A. Sarulis $1, C. Kapetan $1.50, Sargei Lenikoski $1, Eva Simans $1, S. Yuoces $1, J. Palton $1, LLD 190 kuopa paaukavo $10.

Be to, rašo J. Mankauskas, kad manoma Clevelande suorganizuoti Komitetas Pietamerikiečių Spaudos Rėmimui, kuris turėsiąs tiesioginius ryšius su Pietų Amerikos lietuviais. Tai puikus dalykas, ir tik galima linkėti clevelandiečiams pasekmingo darbo rėmime kitoj Amerikoj gyvenančių lietuvių spaudos.

Žinoma, už šitokį clevelandiečių aktyvumą tenka kreditas daugiausiai Mankauskams, kurie labai gerai atsimena, kaip pietamerikiečiams yra trumpa su pinigais. Mankauskai ilgus metus yra gyvenę Pietų Aemrikoje, dėl to jie tiek ir stengiasi kaip nors padėti ten likusiems draugams šviestis. Tačiau be gerų, susipratusių clevelandiečių Mankauskai daug ko nenuveiktų.

Už tokį duosnumą reikia tarti ačiu visiems celevelandiečiams, prisidėjusiems ir neatsisakiusiems paremti ištvermingus Pietų Amerikoje lietuvius kovoje prieš fašistus ir žmogaus išnaudotojus.

J. J. S.

FRANCIJA PRAŠO $250,000,000 PASKOLOS

Paryžius. — Francijos valdžia kreipėsi į Pasaulinio Banko vadus (amerikonus ir anglus), prašydama naujos $250,000,000 paskolos. Jau šių metų pradžioje Francija gavo tiek paskolos iš to banko.

KĄ DARYTI DĖL SKAUSMŲ
REUMATIZMO
ARTHRITIS

Jeigu jūs kenčiate nuo NUGAROS SKAUDĖJIMO, RAUMENŲ GĖLIMO, SCIATIKOS, STRENŲ SKAUSMŲ, NEURALGIJOS, SĄNARIŲ SUSTINGIMO, NEURITIS, PODAGROS ir t.t., PABANDYKITE RADE TABLETS dėl gero pasekmių. Mes norime, kad jūs pamėgintumėte RADE TABLETS (BANDOMĄJĮ KIEKĮ) be jokių lėšų jums. Nesiųskite pinigų, o tiktai savo vardą ir adresą, tad mes jums tuoj pasiųsime tabletėlių. Visi nurodymai ant pakelio. Nieko jums nelėšuos, jei nepatiks.

NORTHWAY PHARMACAL CO.
439 North Street
ROCHESTER 5, NEW YORK
Dept. 35.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieško Ona Muslinauskaitė, Petro duktė, savo pusbrolį Juozą Muslinauską, sūnus Jono. Gimęs 1890 Lietuvoje, Vilkaviškio apskr. Alvito valsč., Mužučio dvare, Suvalkijoje. Paskutiniu laiku gyveno New Yorko Mieste. Prašome kreiptis sekamu antrašu: M. Paukštaitis, P. O., (Branch Township), Llewellyn, Pa. (209-211)

Pajieško Ona Muslinauskaitė, Petro duktė savo pusbrolio Juozo Muslinausko, sūnaus Tamošiaus. Gimė 1895 m. Lietuvoje, Vilkaviškio apskr., Alvite. Paskutiniu laiku gyveno Urugvajuje, Montevideo mieste. Prašau kreiptis sekamu antrašu: M. Paukštaitis, P. O., (Branch Township), Llewellyn, Pa. (209-211)

Paulina Visockaitė, gimusi Lietuvoje, Žagarėje, pajieško Amerikoj gyvenančio Andriaus Porukinsko. Prašome kreipkitės pas Vytautą Mauruką, 131 W. Girard Ave., Shenandoah, Pa. (205-210)

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Matthew A.
BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
426 LAFAYETTE STR.,
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5172

Minersville, Pa.

Biskis Įspūdžių iš Laisvės Pikniko Philadelphijoje

Kadangi jau prabėgo 2 metai, kaip aš buvau Laisvės piknike, tai šiemet sumaniau tikrai būti, nes norėjau dar nors kartą pamatyti savo idėjos draugus.

Nuėjau pas draugus Žobus ir klausiu, ar važiuos į Laisvės pikniką.

Žobai sako: taip, mes kasmet važiuojam, tai važiuosim ir šiemet. Sakau, gal bus ir man vieta su jumis drauge važiuoti? "Žinoma, kodėl ne."

Taigi subatoj, rugp. 30 d., mes jau apleidžiam mūsų miestą, kaip 7-nios iš ryto, nes Žobai nori dar nuvažiuoti pas Dūdonius į Chester, Pa., o ant rytojaus iš ten į pikniką. Dūdonis yra vedęs su d-gės Žobienės sesute.

Šeštadienį atsikėliau, apsiniaukę ir pradėjo lyti, bet nėra žiūrėta: mes sutarėm važiuoti, kad ir lytų, o gal ant rytojaus bus labai gražu. Taip ir buvo.

Važiuojam per Pennsylvanijos kalnelius, tai žemyn, tai aukštyn mašina bėga 35 mylias per valandą, lengvai valdoma drg. Žobos rankų. Privažiuojam ūkių, tai didesnių, tai mažesnių. Pulkai karvukių ganosi ant žaliuojančio lauko. Javai jau visur nuimti, tik kornai dar žali. Privažiuojam ir Chesterio apylinkę. Keleliai visur išsiraitę aplink kalnelius, daug matosi pakelėj akmeninių stubelių jau apleistų. Langai jų išdaužyti, nes tai yra senovės vokiečių buveinės, kuriuos čia apgyvendino William Penn, partraukęs iš Vokietijos ir Anglijos, kurie buvo ten labai persekiojami. Bet kada kilo industrija, pradėjo miestai budavotis, tai tie gyventojai paliko savo vargingą gyvenimą ir susikraustė į miestus.

Na, tai jau privažiuojam ir Dūdonius. Jie irgi nusipirkę namuką su devyniais akrais žemės. Bet drg. Dūdonis taiso namuką moderniškai ir gražiai; jau ištaisytas, bet dar vis dirba, kad dar gražesnis būtų. Draugai Dūdoniai mus gražiai pavaišino. Apžiūrėjom visą jų ūkį, pasikalbėjom apie šių dienų bėgančius reikalus, ir buvo jau 11-ta valanda, kaip nuėjom pasilsėti.

Ant rytojaus atsikėlėm ir tapom, pavaišinti gerais pusryčiais. Susiriktavę traukėm į pikniką.

Į Chesterį nuvažiavom mašina, o iš Chesterio nuo lietuvių kliubo svetainės busu, nes jų taip buvo suriktuota.

Į pikniką atvažiavom mes dar anksti; žmonių dar mažai buvo, o diena labai graži, rodos, kad ir dievulis bolševikus myli, nes beveik kasdien lijo, o tą dieną nė lašo lietaus visą dieną!

Philadelphijos draugai jau užėmę savo darbo vietas ir energingai darbuojasi. Išrodo visi jau pusamžiai žmonės, visų jau galvukės po biskį pabalę, bet visi gražūs, dikti, pilni gyvumo. Viskas gerai suriktuota, įvalias stalų ir krėslų, — ko tik kam reikia. Vieta labai graži. Garbė jums, draugai, už jūsų tokį pasišventimą dėl žmonijos labo!

Tai jau ir žmonės pradėjo rinktis. Tuojaus buvo pilnas parkas. Iš Brooklyno buvo net 4-ri busai, iš Baltimorės vienas ir iš kitų kraštų. Teko sueiti su daugeliu draugų, kurių kitų jau daugelį metų nebuvau matęs. Sueijau drg. Bekampį, kurio nebuvau matęs virš 40 metų. Teko sueiti ir drg. Paulių, kuris taip puikiai rašo feljetonus Laisvėje.

Teko sueiti Deltuvus iš Baltimorės, taipgi iš Brooklyno visus tuos draugus, kurie kadaise gyveno mūsų mieste, kaip tai, Pranaičius, abudu Malinauskus ir Vinickus, o taipgi ir mūsų dainorius P. Grabauską ir Veličką, o taipgi Kapicką, kuris niekad neapleidžia mūsų progresyvio judėjimo. Sueijau Seną Vincą, taipgi ir Vogonius. Ale kur čia visus ir suminėsi. Ogi dar teko matyti draugą D. Šolomską ir drg. Buknį, o taipgi ir Leliją Kavaliauskaitę.

Draugai! Man taip buvo linksma jus visus matyti ir tiek jūs man pridavėt energijos, kad aš, rodos, pasidariau jaunesniu 10 metų.

V. Ramanauskas.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

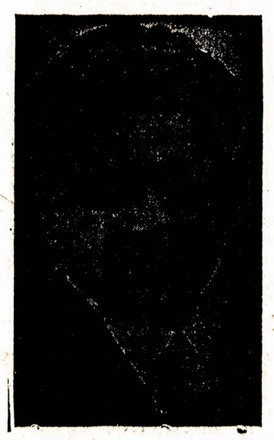

Laidotuvių
Direktorius

★

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruoštas mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

★

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

RONKONKOMA
8634

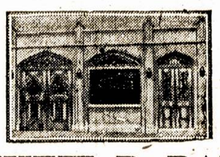

TELEPHONE
STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

Registruotos Slaugės
Ir
SLAUGIŲ PAGELBININKĖS
Guolis ant vietos ar kitur
Nuolatinis Darbas
Kreipkitės
WOONSOCKET HOSPITAL
115 Cass Ave. Woonsocket, R. I.
(216)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS MERGINOS
AMŽIAUS
18 - 30
MOKYTIS
DAILAUS AKURATNO DARBO
APMOKAMOS ŠVENTĖS-VAKACIJOS SU ALGA
PAKILIMAI
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
Turi Būt Gero Typo Ir Su Gerom Rekomendacijom
BAKER & CO., INC.
Employment Office Entrance
387 McCARTHER HIGHWAY, NEWARK, N. J.
(216)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

REIKALINGI
DAILYDĖS
•
MOKAMOS UNIJINĖS ALGOS
•
COLUMBIA REKORDŲ DARBAS
•
KREIPKITĖS
Edwin Moss & Son, Inc.
GRANT ST. & SUMMERFIELD AVE.
BRIDGEPORT, CONN.
Phone Bridgeport 3-7646 arba Bridgeport 4-4177
(212)

FORGING HEATERS
NEEDED
Nuolatinis Darbas
Aukštos Algos
Kreipkitės
STORMS DROP FORGING
COMPANY
70 Storms Court
EAST SPRINGFIELD, MASS.
(212)

POLIŠIUOTOJAI
SMILTIM ŠVEITĖJAI
TEKINIMO MAŠINŲ
OPERATORIAI
Pageidaujama Patyrusių
Tačiau Ne Būtinai
Bonai Mokami už Naktinį Darbą
Pasitarimas Fabrike
nuo 8 iki 4 val.
Pradedant Pirmadieniu,
baigiant Penktadieniu
ENGLISHTOWN
CUTLERY, LTD.
Harrison Avenue
Englishtown, N. J.
(215)

Philadelphia, Pa.

KAS RADOTE?

Rugp. 31 d., philadelphiečių piknike, Gloucester Heights, N. J., pamečiau gerą Kodak Camerą. Man labai svarbu gauti tą Camerą atgal dėl sentimentališkų priežasčių. Kas radote, arba žinote kas rado, malonėkite pranešti man. Užtai bus padovanota $5. Kreipkitės pas: Mrs. A. Paulukaitis, 411 Emery St., Philadelphia, Pa. (209-210)

PRANEŠIMAI

ST. PETERSBURG, FLA.

ALDLD 45 kp. susirinkimas bus kaip buvo nutarta, 28 d. rugsėjo. Pasiskubinkite atvažiuoti mūsų gerieji draugai, kurie gyvena rytžiemių valstijose vasaros laiku. Susirinkimas bus 2:30 val. dieną, pas mumis, 617 — 13th Ave., So. — K. J. Toshalis, sekr. (210-211)

Washington. — Menama, kad ir republikonai rems Marshallo planą vakarinei Europai ir Vokietijai.

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITEJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9618

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Ar Vėl Girdėsime Tokią Programą?

Rugsėjo 7-tos dienos Laisvės Radijo Klubo programos pusvalandis buvo vienas iš įdomiausių. Tai buvo nepaprasta lietuviško meno demonstracija. Laisvės programos ne kartą praeityje gana meniškai atsižymėjo. Bet šis pusvalandis buvo neįkainuojamos vertės lietuviško meno požymis.

Dainininkai, Jurgis Vedegys, Viktoras Bekeris, ir vargonistas Jurgis Dergentis atsižymėjo dideliais nepaprasto talento vyrais. Ne vienas iš klausytojų dabar teirausis: Kas jie? Iš kur jie? Kodėl jie dažniau nepasirodo?

Tie vyrai ne tik puikiai dainuoja ,bet skoningai ir dainas pasirenka. "Plaukia Nemunėlis," tai žavėjanti daina. Nei vieno nesuvylė nei "Senas Fordukas." "Kur Nemunas ir Dauguva," tai lietuvio darbo žmogaus tėvynės pasiilgusiai sielai atominės energijos eleksiras. Ne tik daina, bet ir muzika klausovo sielą dausosna kelia, supa-liūliuoja-glamonėja. Prie progos noriu pasakyti, kad vargonų muzika labai maloni, akompanuojamą dainą šimtu nuošimčių pagražina. Vargonų muzikai gal nėra lygios muikos, kuri darytų taip gilų įspūdį.

Mes prašome ir vėl lauksime Juoą ir Viktorą mums didelio malonumo suteikiant. Mes taipgi prašome ir lauksime Jurgį Dergentį vargonų muzikos mums pateikiant. Ir iš anksto visų klausytojų vardu tariu didelį ačiu. Taipgi didelis ačiu už minėtą programą ir jos vedėjams, kaip ir dalyviams. **Itselis.**

Įkurtas Komitetas Proporcionalei Atstovybei Ginti

Visame mieste bus vedama smarki kampanija išaiškinti žmonėms, dėl ko jiems patiems yra svarbi proporcionalės atstovybės (PR — Proportional Representation) balsavimų sistema. Komitetą sudaro mažumų partijos, piliečių grupių ir daugelio unijų atstovai.

Tos sistemos palaikymo ar atmetimo klausimas eis piliečiams balsuoti (referendumu) šių metų rinkimuose, lapkričio 4-tą. Laiko liko mažai, ypatingai, kad gavimas balsų priklausys nuo piliečių registracijos, kuri įvyks spalių 6-11 dienomis.

LDS TREČIOS APSKRITIES VEIKLA

Posėdis

Komiteto posėdis įvyko 31 d. rugpjūčio. Padaryta peržvalga praeities nuveiktų darbų ir padaryta planai ateities veikimui. Piknikų sąskaita suvesta ir pasekmės geros. Apskrities iždas yra geram stovyj. Už knygutes irgi liko pelno. Šiame posėdyje paaukota $10 Meno Sąjungai jos darbe rytinių valstijų festivaliui ir $10 Civilių Laisvių Kongresui. Apskrities metinę konferenciją nutartą šaukti pirmą sekmadienį gruodžio mėnesio, Elizabeth, N. J.

Svarbu

Apskrities rudeninis parengimas, koncertas, bendrai su LDS 33 kuopa, Elizabeth, N. J., įvyks sekmadienį, 16-tą dieną lapkričio, Lietuvių Svetainėj, 269-73 Second St. Ir turime garbę pranešti, kad pirmu kartu Elizabethe ir kartu New Jersey valstijoj dainuos pagarsėjusi dainininkė Birūta Ramoškaitė, Sietyno Choras iš Newarko ir Sietyno Choro Quintetas. Bus ir daugiau programoje. Kitu kartu bus pranešta pilnas programos sąstatas.

Tad visų LDS kuopų New Jersey valstijoj pareiga yra ateiti apskrities komitetui į talką tikietų platinimui. Tikietus kuopų sekretoriai tuojau aplaikys.

Vajaus eiga apskrities ribose yra silpna. Tik viena iš 16-kos kuopų, Newarko 8-ta kuopa, gražiai dirba su savo vajininku Kasparu priešakyje. Ir nežinau, kas atsitiko su 47-tos kuopos vajininku drg. Jamisonu, kad šiame vajuje jo vardas neskamba gavime naujų narių? Turiu priminti, kad pereituose vajuose drg. Jamisonas gerai pasirodydavo, turėdavo geras pasekmes. Well, drauge Jamison, dar yra gana laiko iki vajaus pabaigos ir esi prašomas stoti į darbą!

Na, ir vasara baigiasi. Ruduo jau čia ir vasariniai parengimai baigiasi. Apskrities komitetas ragina savo kuopas prie rudeninio ir žieminio veikimo. Kuopos, kurios turės kokį parengimą vienos, ar norėtų, kad parengimas būtų bendrai su apskrities komitetu, ar jeigu norėtų bent kokios paramos, kaip parengimų, taip ir kitais reikalais iš apskrities, yra prašomos kreiptis į apskrities komitetą, ir jums visada bus suteikta vienokia ar kitokia parama. Ypatingai parengimų, prakalbų reikale žiemos laiku kuopos visada turi dirbti bendrai su apskrities komitetu. Tik visi bendrai dirbdami turėsime geras pasekmes.

A. Matulis, Apskr. Pirm.

RANDA VIS DAUGIAU NETEISĖTŲ PARAŠŲ PETICIJOSE PRIEŠ PR

Harry Raymond, žymusis politinis reporteris, gale savaitės peržiūrėjęs peticiją, reikalaujančią panaikinti proporcionalės atstovybės rinkimų sistemą. Jis vėl radęs ir atžymi daug netaisyklingumų ir aiškių suktybių. Radęs jų ne su vienu ar keliais parašais, bet su ištisais puslapiais parašų, su tūkstančiais.

Be kitko, radęs didelį pluoštą blankų netaisyklingai notarizuotų. Jis atžymi tuos visus puslapius jų numeriais. Kitur rado išbraukytas ir taisytas. Visa tai yra nelegalu. Visos tokios blankos, jeigu jas pateikia darbininkai ar progresyviai, būna atmetamos. O jei tokių nereguliarumų pasitaiko tam tikras didesnis kiekis, visą peticiją atmeta. Ką šiame nuotikyje darys teismas, parodys ateitis.

Vienok svarbiausia tas, kad atrado daug parašų, rašytų viena ranka. Apklausinėdami tūlus iš tų žmonių, sužinojo, kad jie tų peticijų nepasirašė, iškilo aikštėn tiksli suktybė.

Tarpe jau išaiškintų, kurių vardai yra ant peticijų, bet pareiškia nepasirašę, yra Mrs. Helen Leece, 2108 Nameoke St., Queens; Alice J. Forbes, 1550 Hassock St., Far Rockaway; Helen Eisenberg, 25-32 38th St., Queens; Mrs. Mabel Forte, 1858 — 7th Ave., New Yorke.

Newyorkiečių Delegacija Išvyko į Washingtoną Rendų Klausimu

New Yorko darbininkų ir rendauninkų atstovų delegacija išvyko į Washingtoną pas nacionalį butams viršininką Frank Creedon. Jie nuvyko su juo padiskusuoti, pasiskųsti dėl to, kad gub. Dewey prisodino newyorkiškę rendų klausimais patarėjų tarybą stambiųjų real estate savininkų agentais.

Delegacijos vadu yra Alfred K. Stern, pirmininkas nepaprasto rendoms ir butams komiteto. Čia atstovaujama unijos, vartotojų ir rendauninkų grupės, Amerikos Darbo Partija ir Progressive Citizens of America.

Delegacija prašys, kad Mr. Creedon atmestų gub. Dewey įteiktas jam nominacijas, nes tokia taryba, kokią pasiūlė gub. Dewey, reikštų tik pasišaipymą iš rendų kontrolės. Delegacija taip pat protestuos ir paties Frank Creedon raštinės išleistas taisykles, kurios irgi silpninančios rendų kontrolę.

ĮDOMAUJANTIEMS GĖLININKYSTE

Brooklyno Botaniškas Daržas šį rudenį teiks du kursus apie darželių suformavimą ir gėlynų sudarymą. Registruoja jau dabar. Vieno kurso klasės bus trečiadieniais, viena po piet, kita nuo 6 vakaro. Kito kurso ketvirtadieniais, taip pat viena klasė nuo 10:30 ryto, kita nuo 6 vakaro.

Harlemo Vaikai Mokosi Trimis Šiftais

Harlemo vaikai sugrįžo į perpildytas, sukiužusias senas mokyklas, rašo tos susiedijos veikėjas John Hudson Jones. Į mokyklas be pakankamo skaičiaus mokytojų. Mokyklos maldaute maldauja pataisų. Jau prieš 10 metų majoro komitetas savo raporte apie jas sakė, kad jos yra dėmė visai mūsų mokyklų sistemai.

Pavyzdžiui, jis mini 125-tą mokyklą prie 125th ir La-Salle Sts., buvusią pastatytą 1890 metais, policijos stotimi. Policijai išsikrausčius į moderniškesnę vietą, miestavoji švietimo taryba patalpą pamė laikinu priedu 43-jai, o paskiau patalpa 125-jai mokykloms. Iš "laikinosios" dabar ji patapo pastovia.

Kitomis tipiškomis Harlemo mokyklomis jis mini 170-tą ir 57-tą. Prie didžiumos Harlemo mokyklų nėra atviro oro žaismavietės vaikams pabūti mokslo pertraukose nei po mokyklos valandų. Nėra prausyklų ir kitų patogumų.

Bet aršiausia ,sako jis, kenkia stoka vietos — trys šiftai daugelyje tų mokyklų. O kadangi tai yra darbininkų susiedija, didžiuma tėvų turi dienomis išeiti į darbą, tas reiškia, kad daug priaugančių vaikų turi didelę dalį dienos praleisti gatvėse be priežiūros, aukomis visokių viliokų į blogdarybes.

Dar viena didelė negerovė mokyklų sistemoje yra nuo praėjusios depresijos laikų užsilikusios menkos mokytojų algos, sunkios, blogos darbo sąlygos. Tik viena Harlemo mokykla per dvejus metus perleidusi 200 mokytojų.

Rašytojas teisingai primena, kad gerų piliečių auklėjimo laikas prasideda su pirma diena mokykloje. Bet jeigu trūksta mokyklų, tai ko tada galima tikėtis iš vaikų?

Atrodo keista, kad mūsų gubernatorius Dewey ir jo republikonų kontroliuojamas mūsų valstijos seimelis randa milionus dolerių puikiausiems vieškeliams, turi gana pinigų policijai ir kalėjimams, laiko kupiną iždą, bet neranda pakankamai pinigų mūsų vaikams mokslinti.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

LLD 1 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d., 8 v. v. Laisvės salėje, 419 Lorimer St. Kviečiame narius dalyvauti, nes susirinkimas bus svarbus. Kurie dar turite tikietų paėmę pardavimui (bendro pikniko, kuris įvyko 23 d. rug.), malonėkite atsiteisti šiame susirinkime. Taipgi norime priminti, kad ne visi nariai pasiėmė knygą "Prisikėlusi Lietuva" ir žurnalą "Šviesa" — 3-čią num.— Geo. Kuraitis, org. (209-211)

Komunistai Rengia Masinį Mitingą Gardene 18-tą

Masinis mitingas marksimo šimtmečiui paminėti ir aptarti svarbiausiems dienos reikalams įvyks rugsėjo 18-tos vakarą, didžiajame Madison Square Gardene, New Yorke.

Be kitų čia aiškinsimų svarbių reikalų, bus komunistų rolė kovoje prieš Taft-Hartley vergijos aktą, prieš proporcionalės atstovybės priešus, rendų ir namų klausimas. Robert Thompson, komunistų organizacijos šioje valstijoje pirmininkas, atsišaukė į visus komunistus ir prietelius darbuotis, kad salė būtų perpildyta. Gyvenamojo laikotarpio ir aiškinsimų klausimų svarba to reikalauja.

Lietuviai komunistai taipgi darbuojasi už mitingo sekmingumą, pardavinėja tikietus iš anksto.

MALONIOS MUZIKOS IR DAINŲ DIENA JAU NETOLI

Lietuvių liaudies melodijos ir kitų tautų žmonių geriausieji kūriniai, pasivaduodami, girdėsis šio sekmadienio popietį, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėje, teikdami mums daug smagumo. Tai bus dėka Vyturėliui, stygų muzikos ir dainų ansambliui, kuris atidaro šį sezoną su puikiu savo pirmuoju koncertu.

Vyturėlis, susidedąs iš jaunimo (didžiumoje), su savo taip pat jaunu vedėju Ed Sidney - Židžiūnu, yra pasiryžęs parodyti mums tą, ko dar mes lig šiol neturėjome. Jie tam rengiasi jau virš pusmetis. Programai jie pasirinko daug lietuviškų liaudies melodijų, padėjo daug pastangų gauti orkestrinių joms gaidų. O tai nelengva problema, kol dar nėra greito, normalaus susisiekimo su Lietuva. Ir joms susimokyti padeda daug laiko. Giedra ar audra, neatsižvelgiant į karščius, vyturiečiai disciplinuotai būna visi savo praktikose.

Greta lietuviškųjų, jie pasirinko daug ką ir iš geriausiųjų kitataučių kūrinių stygi nei muzikai.

Vyturiečiai yra pasiruošę su visu tuo, kas nuo jų priklauso. Likusią dalį to jų pirmo didelio veiksmo galime sekmingai užbaigti tik mes. Atrodo, kad oras bus palankus suvykti į salę ir to gražaus koncerto išklausyti . Tačiau, nežiūrint, koks oras būtų, būkime ir mes tikrais meno mylėtojais ,atvykime šį sekmadienį, rugsėjo 14-tą, į Pil. Kliubo salę, 280 Union Ave., Brooklyne . Pradžia 3 valandą po pietų. Po koncerto šokiai, jiems gros Jurgio Kazakevičiaus orkestra.

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp. 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5569

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel.EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte; 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Tel. GLenmore 5-6191

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.
PIETŪS 60c. Iš 5-ių patrovų
VAKARIENĖ 85c Iš 7-ių patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Didelis Išpardavimas!
Daimantai, Laikrodžiai, Platinumai ir Džiuleriai
Parduodami Labai Nužemintom Kainom.
Nepaprastai Žemom Kainom!
Aukso, Platinum žiedai, Kryžiai, Laketukai, Branzalietai ir Spilkos.
Taipgi Links ir Pendants
DIDELIS SANDĖLIS IŠPARDAVIMUI
STEBINANČIAI ŽEMOM KAINOM
Compaktai, Perlai, odos dirbiniai paauksuoti džiuleriai ir daugybė kitokių daiktų ir daiktelių **Nužemintom Kainom.**
Religijiniai daiktai, abrozdai ir stovylukės nužemintom kainom.
Ką Tik Jūs Pirksite, Stebėsitės Kainų Nužeminimu.
ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

BAR & GRILL
Lietuviška Aludė
DEGTINĖ, VYNAS IR ALUS
Kanados Black Horse Ale
JOSEPH ZEIDAT
411 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel Virginia7-4499

Betty Grable ir Dan Daley filmoje "Mother Wore Tights," Roxy Teatre, 7th Ave. ir 50th St., New Yorke. Asmenų veiksmai scenoje sudaro kitą įdomią programos dalį.